

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-184/6348

Ankara

14/12/2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 8/12/2000 tarihinde kararlaştırılan "Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

Tali = Adalet
" = Sanayi
Esas = Plan ve Bütçe

Evde No = 19989

Kan. No = 8198

GENEL GEREKÇE

Elektrik enerjisi piyasasını serbest piyasa şartlarında yeniden yapılandırmak üzere, yatırımlardaki kamu payı daraltılırken özel sektör payının daha çok artırılması, bunun yanında kamunun denetim ve yönlendirme faaliyetlerindeki etkinliğinin ise çoğaltılmasına dair hukuki ve idari düzenlemelerin yapılması büyük bir önem arz etmektedir.

Hızla büyüyen bir ülke olan Türkiye'nin enerji ihtiyacı, sanayileşme ve ekonomik büyüme paralelinde büyük bir hızla artmaktadır. Bu hızlı artışın yerli kaynaklarla karşılanabilmesi mümkün değildir. Ülkemiz enerjide net bir ithalatçı konumundadır. 1999 yılında yerli kaynaklara dayalı enerji üretimi, toplam birincil enerji talebinin % 35'ini karşılamış olup giderek azalan trend içerisinde 2010 yılında % 28'ini ve 2020 yılında ise ancak % 24'ünü karşılayabileceği tahmin edilmektedir.

Diğer taraftan, genel enerji talebindeki artışa paralel olarak elektrik enerjisi talebi de hızlı bir artış kaydetmektedir. Elektrik enerjisi talebi son yirmi yılda ortalama % 8,5 civarında bir artış göstermiştir.

1980-1990 yılları arası dönemdeki elektrik enerjisi talep artışı kamu finansman kaynaklarıyla gerçekleştirilmiştir. 1990 yılından itibaren, kamu finansman kaynakları kısılarak, yatırımlarda özel sektör payının artırılması yönünde bir politika benimsenmiştir.

Ancak, 1990-1997 döneminde kamu yatırımlarına gerekli ödenek ayrılamaması, özel sektör yatırımlarının ise mevzuattan kaynaklanan nedenlerle istenilen ölçüde gerçekleştirilememesi nedeniyle öngörülen elektrik enerjisi kurulu güç artışı yapılamamıştır.

Yapılan planlama çalışmalarına göre ülkemiz elektrik enerjisi talebinin 2000'li yıllarda yılda ortalama % 8-10 civarında artış göstermesi beklenmektedir. Bu itibarla, elektrik enerjisi mevcut kurulu gücümüzün bu talebi karşılamak üzere 2010 yılına kadar yaklaşık iki katına çıkarılması gerekmektedir. Tesis edilmesi gereken elektrik üretim kapasitesi yanında iletim ve dağıtım tesisleri yatırımları da dikkate alındığında, elektrik enerjisi sektörünün çok büyük bir finansman ihtiyacı söz konusu olup, önümüzdeki dönemde yerli ve yabancı özel sektörün enerji yatırımlarında etkin olarak yer alabilmesi için yeni düzenlemeler ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu Kanunun amacı, elektrik enerjisi sektöründeki faaliyetlerin düzenli, hızlı ve etkin bir biçimde yürütülmesini sağlamak üzere, sosyoekonomik gelişmenin temel girdisi olan elektrik enerjisinin üretimi, iletimi, dağıtımı ile tüketicilere kesintisiz, güvenli ve düşük maliyetli olarak sunulmasına yönelik düzenlemenin, yerli ve yabancı özel sektör yatırımcılarının ağırlıklı olduğu yeni bir piyasa yapısı dahilinde gerçekleştirilebilmesi için gerekli alt yapının hazırlanmasıdır.

Bu amaç doğrultusunda oluşturulacak olan yeni piyasa yapısı, serbest rekabetin, tüketicilere yansıyan fiyatlar bazında gelişmesinin sağlanmasını ve fiyatların gerçek maliyetleri yansıtmalarını öngörmektedir. Piyasada halen yer alan ve gelecekte de yer alabilecek kamu tüzel kişilerinin de gerçek maliyetler üzerinden çalışmasının temin edilmesiyle gereken şeffaflık sağlanacak; yeni, ucuz ve verimli yatırımların yapılması teşvik edilecek ve halen piyasada faaliyet göstermekte olan kamu kurum ve kuruluşlarının genel bütçe üzerindeki yükü hafifletilmiş olacaktır.

Söz konusu liberal piyasa yapısına tam olarak işlerlik kazandırılması amacıyla üretim ve dağıtım tesislerinin özelleştirilmesinde izlenecek usule ilişkin düzenlemelere de Kanunda yer verilmektedir.

Halen, çok sayıda kanun ve kanun hükmünde kararnameye ve bunlara dayalı olarak çıkarılan yönetmeliklere göre işleyen elektrik enerjisi piyasası faaliyetlerinin bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmelikler kapsamında yürütülmesi hedeflenmiştir.

Elektrik enerjisi sektörlerini yeniden yapılandırmış olan ülkelerden pek çoğunda, bu yapılandırma sürecinin temel unsurlarından biri, denetim ve düzenleme faaliyetlerinde bulunan, siyasal otoriteden bağımsız bir organın oluşturulması olmuştur. Ülkemizde böyle bir bağımsız organın (Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulunun) oluşturulması da dünyada gözlenen uygulamalarla uyumlu bir düzenlemedir. Ayrıca, ülkemizin Avrupa Birliği müktesebatına ve enerji mevzuatına uyumu açısından da bu organın kurulması gerekli görülmektedir. Nitekim, katılım ortaklığı belgesinin "Enerji" başlıklı bölümü de elektrik sektörü için bağımsız bir düzenleyici makamın kurulmasını, bu makamın görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilmesi için yetki ve araçlarla donatılmasını, iç enerji piyasasının açılmasını öngörmektedir.

Bu Kanun, piyasada kamu adına denetim ve gözetim görevini yapmak üzere bağımsız bir düzenleyici idarenin, "Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu"nun oluşturulması ve teşkilatlandırılmasını da içermektedir.

Bu Kanun uyarınca öngörülen yeni piyasa yapısı, pazar için rekabet yapısından pazar içi rekabete doğru yeniden yapılanmayı tanımlamaktadır. Pazar içi rekabet ortamının yaratılabilmesi için yeterli miktarda özel yatırımcının devlet garantileri olmaksızın piyasaya girmesinin sağlanması ve zaman içerisinde elektrik enerjisi arz fazlası yaratılması gerekmektedir. Mevcut durumda, piyasa riskleri hemen hemen tümüyle Devlet tarafından üstlenilmektedir.

Bu Kanun ile teşkilatlandırılan Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu, elektrik enerjisi piyasasında faaliyet gösterecek tüzel kişiler nezdinde eşit ve adil bir uygulama yapılacağına dair bir güven ortamı yaratacaktır. Bu güven ortamında eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin faaliyet gösterecek tarafsız bir iletim işletmecisi oluşturularak şeffaf piyasa mekanizmaları tesis edilmesi, piyasa risklerinin paylaşıldığı rekabetçi bir ortamın hayata geçirilmesi hedeflenmiştir.

Diğer yandan, Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumunun temsil ve karar organı olan "Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu" da sektöre güven telkin edilmesi dikkate alınarak yapılandırılmıştır.

Elektrik enerjisi sektörümüzde halen, kamunun tek alıcı olduğu, piyasa risklerinin hemen hemen tümüyle devlet tarafından üstlenildiği ve bu çerçevede uzun süreli alım garantilerinin ve bu alımlar karşısında yapılması gereken ödemelere ilişkin Hazine garantilerinin söz konusu olduğu, çok uzun prosedürlerin yer aldığı bir piyasa yapısı mevcuttur.

Bu itibarla, Kanunun piyasa yapısı açısından bir diğer önemli getirisi, başta üretim santrali yatırımları olmak üzere elektrik enerjisi piyasasında yapılacak yatırımların ve sürdürülecek faaliyetlerin olabildiğince basit olan, belli düzenleme ve denetim usullerince yerine getirilebilmesine imkan sağlanmasıdır. Kanunun yürürlüğe girmesiyle, herhangi bir tüzel kişinin piyasada faaliyet gösterebilmesi için bu Kanun ile teşkilatlandırılan Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumundan lisans alması yeterli olacaktır.

Bu Kanunun amaçlarından bir diğeri de elektrik enerjisinin nakli açısından doğal tekel konumu arz eden iletim ve dağıtım hizmetlerinden tüm kullanıcıların ayırım gözetilmeksizin faydalanabilmeleri için gereken düzenlemelerin yapılmış olmasıdır. Yüksek rekabet potansiyeli olan üretim ve satış faaliyetlerinde ise giderek artan bir rekabetin oluşmasına imkan sağlayacak düzenlemeler yapılmıştır. Bu rekabet tüketicilere daha iyi hizmet ve daha ucuz elektrik fiyatları olarak yansıyacaktır.

Öngörülen yeni piyasa yapısı bu Kanun kapsamında belirlenen bir hazırlık dönemini takiben işlerlik kazanacak olup tüm piyasa faaliyetleri, bu Kanun ve bu Kanuna dayalı olarak hazırlık dönemi sonuna kadar çıkarılacak yönetmelikler vasıtasıyla yürütülecektir.

Hedeflenen serbest piyasa yapısına geçişin mümkün olduğu ölçüde sağlıklı olmasını teminen gerekli düzenlemeler, geçici maddeler ile yapılmıştır.

Türkiye elektrik enerjisi sektörü yeniden yapılanma sürecinin gerçekleştirilmesi yolunda bu Kanunun yürürlük kazanması önemli bir safhayı teşkil edecektir. Bu Kanunun yürürlük kazanmasıyla enerji sektöründeki altyapı yatırımlarının yerli ve yabancı özel yatırımcılar tarafından hızla tamamlanması imkanı yaratılmış olacak ve enerji darboğazları ile karşılaşılması önlenebilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Enerji sektörleri açısından, her ülke kendi altyapısına, ekonomik ve sosyal şartlarına uygun düşen bir modeli uygulamakla birlikte, çok sayıda ülke, özellikle son on yıllık dönemde, entegre sistemlerden vazgeçerek, sektörel bölünme yoluyla enerji sektörlerini yeniden yapılandırma çabası içindedir.

Buna paralel olarak ülkemiz de, gelişmiş ekonomilere sahip ülkelerin yaşamış oldukları önemli yapısal değişiklikleri gerçekleştirmek durumundadır. Serbest piyasa ekonomisinin en önemli unsuru olan rekabet mekanizmasının işlerlik kazanabilmesi özelleştirme ile doğrudan bağlantılıdır.

Özelleştirmenin giderek artan bir rekabeti, rekabetin ise verimliliği, rasyonel kaynak kullanımını ve kaliteyi getireceği şüphesizdir. Özelleştirme uygulamalarında başarılı olunabilmesi için piyasaların serbest rekabet şartlarında düzenlenmiş olması gerekmektedir. Serbest rekabet şartlarını, diğer bir ifadeyle serbestleştirmeyi gerçekleştirebilmek için enerji alt sektörlerinde gereken hukuki ve idari altyapının oluşturulması zorunludur. Bu altyapının tesisi ise yeni bir kurumsal çerçeve altında yeniden yapılanmayı gerekli kılmaktadır.

Bu itibarla, tüketicilerin ve elektrik enerjisi sektöründe faaliyet gösteren ve gösterecek piyasa katılımcılarının beklentilerini ve taleplerini karşılayacak, mali açıdan güçlü ve sürdürülebilir bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bağımsız bir düzenleyici birimin denetiminde bu piyasanın Avrupa ve dünyadaki gelişmelerle uyum içinde yapılandırılmasına hukuki dayanak sağlanması bu Kanunun amacını oluşturmaktadır.

Elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı, toptan satışı, perakende satışı, perakende satış hizmeti, ithalat ve ihracatı ile bu faaliyetlerle ilişkili tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesi, Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumunun kurulması ile çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesi ve elektrik üretim ve dağıtım varlıklarının özelleştirilmesinde izlenecek usul bu Kanunun kapsamını teşkil etmektedir.

Diğer yandan madde ile, Kanunun uygulanması bakımından, Kanunda adı geçen özel terim, faaliyet, sistem, sözleşme, özel ve kamu kuruluşları ile teknik hususlar tanımlanmaktadır.

Madde 2- Herhangi bir piyasada düzenleme yapılabilmesi için, öngörülen piyasa faaliyetlerinin birbirinden belirgin sınırlarla ayrılması gerekmektedir. Madde ile elektrik enerjisi piyasasında tüzel kişilerin bu Kanun ve ilgili yönetmelikleri uyarınca hangi faaliyetlerde bulunabilecekleri belirlenmekte ve tüzel kişilerin piyasada faaliyet gösterebilmeleri için şirket yapılarının hukuki dayanakları da bu maddede yer almaktadır.

Maddenin bentlerinde; elektrik enerjisi piyasasında üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, perakende satış hizmeti ve ithalat-ihracat faaliyetleri gösterebilecek tüzel kişiler ile, bu tüzel kişilerin lisanslarında yer alan faaliyetleri kapsamında yerine getirmeleri gereken görevlerine ilişkin yükümlülükleri belirtilmiştir.

Genel olarak piyasadaki her tür faaliyetin hem özel hem de kamu tüzel kişilerinince yapılabileceği öngörüldürken, sistem bütünlüğünün korunması açısından iletim faaliyeti kapsam dışında tutulmuş ve bu görev sadece, kamu tüzel kişiliği haiz olan Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine verilmiştir.

a) Üretim faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler;

Özel sektör üretim şirketlerine, faaliyet alanlarında hakim güç olmalarının engellenmesi ve rekabet ortamının yaratılması amacıyla, bir önceki yıla ait yayımlanmış

Türkiye toplam elektrik enerjisi üretiminin %20'si ile sınırlandırılmış olan bir piyasa payı kısıtı getirilmiştir.

Otoprodüktör ve otoprodüktör gruplarının elektrik enerjisi fazlalarını belirli bir süre ve miktarda piyasada satmaları durumunda ise, bu Kanun hükümleri uyarınca piyasada rekabetin tesisi ve eşit taraflar arasında ayırım gözetilmemesi ilkelerinden yola çıkılarak söz konusu tüzel kişinin herhangi bir üretim lisansı sahibi tüzel kişi için geçerli olan tüm hüküm ve şartlara tabi olacağı hükme bağlanmıştır.

b) İletim faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler;

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, doğal tekel konumu arzeden iletim sisteminin bir bütün olarak işletilmesinden ve piyasa ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesinden sorumlu olacak ve iletim sisteminden yararlanmak isteyen tüm kullanıcılara eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin hizmet sunacaktır.

Elektrik piyasaları dünya genelinde sektörün ihtiyaçları doğrultusunda hızlı bir dönüşüm içindedir. Bu yapılanmanın ana amacı tüketicilere yansıyan fiyatların ucuzlatılması olduğu kadar, piyasa faaliyetlerinin özünde yer alan ticari işlemlere dair altyapının talep ve gerekler doğrultusunda sürekli gözden geçirilmesidir. Bu itibarla, Kanunda öngörülen ikili anlaşmalar pazarı istenilen şekilde realize olduğu ve bu pazar dahilinde ikili anlaşmalar yaygınlaştığı ölçüde, Kurul kararı doğrultusunda piyasa faaliyetlerinin daha verimli olarak gerçekleştirilebilmesine yönelik yeni ticaret yöntemleri ve satış kanallarının uygulanabilmesine dair altyapının geliştirilmesi görevi de, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine verilmiştir.

Yukarıdaki görevlerinin yanısıra Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, dağıtım şirketlerinin hazırladığı Kurul onaylı talep tahminlerini esas alarak üretim kapasite projeksiyonu hazırlayacaktır. Bu projeksiyon optimize edilmiş bir üretim planlaması olmayıp, sadece elektrik sektöründeki talep artışlarına paralel olarak gerek duyulan üretim kapasitesinin bir tahminidir. Bu projeksiyonun yapılma amacı, piyasada üretim faaliyetinde bulunmak isteyen yatırımcılara, yatırımlarını planlarken bir ışık tutmaktır.

Bu Kanun ile, iletim ve dağıtım yatırımlarının azaltılması ve enerjinin üretildiği yerde tüketilmesi prensibinin yaşama geçirilmesi amacıyla, ulusal iletim şebekesi dışında mülkiyeti özel sektörde olabilecek özel direkt iletim hattı tesis edilmesine ve işletilmesine de olanak sağlanmıştır. Ancak bu hatların tesis edilmeleri ve işletilmelerine ilişkin hususlar Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi ile yapılacak iletim kontrol anlaşmasına bağlanarak, ulusal iletim sisteminin kararlılığı ve işletme bütünlüğü güvence altına alınmıştır.

c) Dağıtım faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler;

Dağıtım faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler, bölgelerindeki tüketicilere perakende satış ve perakende satış hizmeti vermenin yanısıra dağıtım sisteminden yararlanmak isteyen tüm kullanıcılara eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin elektrik enerjisi dağıtım ve bağlantı hizmeti sunarlar.

Piyasa denetiminin etkinleştirilmesi ve şeffaflık ilkesi doğrultusunda bir faaliyet gösterilmesinin sağlanması amacıyla, bu Kanun ile birbirinden ayrılan faaliyet alanları, dağıtım şirketlerine, bölgelerinde lisansları kapsamında yapmakla yükümlü oldukları dağıtım faaliyetine ek olarak, perakende satış ve/veya perakende satış hizmeti de verebilmeleri için, dağıtım lisansının yanısıra perakende satış lisansı alma zorunluluğunu da getirmiştir.

Dağıtım şirketleri ayrıca, bölgelerinde başka perakende satış şirketleri bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, elektrik enerjisi satın alamayan ve/veya elektrik enerjisi satışına ilişkin hizmetlerden yararlanamayan tüketicilere de, bu Kanunun amaç maddesi gereğince, yeterli, kaliteli ve sürekli elektrik enerjisi sunmakla yükümlü tutulmuşlardır.

Yukarıda iletim faaliyetleri bendinde belirtildiği gibi dağıtım şirketleri, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanacak üretim kapasite projeksiyonuna esas teşkil edecek talep tahminlerini hazırlamakla yükümlüdür.

Mülkiyeti kamuda olan dağıtım tesislerini işleten dağıtım şirketleri yukarıda yer alan görevlere ek olarak, Kurul onaylı talep tahminleri doğrultusunda yatırım planlarını hazırlayarak Kurul onayına sunmaktan ve Kurulca onaylanan yatırım planlarına göre yatırım programına alınan dağıtım tesislerindeki iyileştirme ve güçlendirme işlerinin yapılmasından veya yeni tesislerinin inşa edilmesinden sorumludur.

d) Toptan satış faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler;

Toptan satış faaliyetinin Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi ve özel sektör toptan satış şirketleri tarafından yerine getirilmesi öngörülmüştür.

Bu Kanun yürürlüğe girmeden önce Kanunda yeralan mevcut sözleşmeler tanımı altında ifade edilen sözleşmelere binaen Türkiye Elektrik Üretim İletim Anonim Şirketi (TEAŞ) tarafından imzalanmış bulunan enerji alım ve enerji satış anlaşmaları Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi tarafından devralınacaktır. Ayrıca sözleşmesi imzalanmış olmakla birlikte TEAŞ'la enerji alım ve enerji satış anlaşması imzalanmamış olan projelerin ise bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi tarafından imzalanabilmesine imkan tanınmıştır.

Ancak yeni piyasa yapısı dahilinde, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi'nin gerek enerji alım yükümlülüklerinin azaltılmasını sağlamak, gerekse Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra üretim yatırımı yapacak özel sektör katılımcılarının Türkiye Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi'ne ürettikleri enerjiyi herhangi bir uzun süreli alım garantisi olmaksızın serbest rekabet koşullarında ve yapacakları anlaşmalar yoluyla satabileceklerini vurgulamak açısından, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi'nin üretim şirketleriyle yapacağı elektrik enerjisi alım anlaşmalarının süresi bir yılı aşmayan anlaşmalar yapabilecekleri belirtilmiştir.

Ayrıca, özel sektör toptan satış şirketlerine, faaliyet alanlarında hakim güç olmalarının engellenmesi amacıyla, bir önceki yılda ülkede tüketilen elektrik enerjisi miktarının % 20'si ile sınırlandırılmış olan bir piyasa payı kısıtı getirilmiştir.

e) Perakende satış faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler;

Elektrik enerjisi satışının tüketiciler açısından rekabetçi bir ortamda yapılabilmesini teminen, özel perakende satış şirketlerinin piyasada faaliyet gösterebilmelerine imkan tanınmış olup, bu faaliyet perakende satış ve/veya perakende satış hizmeti olarak yürütülecektir.

f) İthalat-İhracat faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler;

Avrupa Birliği'ne üye ülkeler ve diğer bölge ülkeleriyle elektrik enerjisi ticaretinin gerçekleştirilebilmesini teminen uluslararası enterkonneksiyonların tesis edilmesi gerekmektedir. Bu bölümde, söz konusu enterkonneksiyonların Bakanlığın görüşü doğrultusunda tesis edilmesi durumunda, bu faaliyetin hangi piyasa katılımcıları tarafından yürütülebileceği belirlenmiştir.

Madde 3- Maddenin (a) ve (b) bentlerinde, lisans sahiplerinin lisans başvuruları dahil olmak üzere uymak zorunda oldukları usul ve esaslar ile lisans türüne bakılmaksızın herhangi bir lisansta yer alması gereken asgari hükümlere ilişkin konular yer almaktadır.

Maddenin (c) bendinde ise elektrik enerjisi piyasasında faaliyet gösterilebilmesi için Kurum tarafından verilecek lisans türleri açıklanmıştır. Buna göre;

1) Üretim lisansı açısından; elektrik enerjisi fiyatlarının gerçek üretim maliyetlerini yansıtacak şekilde oluşturulmasının, piyasa faaliyete geçtiğinde rekabet koşullarına hızlı

geçişin vazgeçilmez bir koşulu olduğu gerçeğinden yola çıkılarak, her bir üretim tesisi için ayrı lisans alınması zorunluluğu hükme bağlanmaktadır. Ayrıca iletim ve dağıtım sistemiyle paralel çalışmamak koşuluyla yalnız kendi ihtiyacını karşılamak için jeneratör çalıştıran tüketicilerin lisansa tabi olmadıkları da belirtilmiştir. Üretim şirketlerinin üretim faaliyeti dışında kanunda tanımlandığı şekliyle kontrol oluşturmaksızın iştirak ilişkisine girebileceği de madde ile hükme bağlanmıştır.

2) İletim lisansı açısından; Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinin sadece iletim faaliyeti ile iştigal edebileceği belirtilmekte ve iletim sistemini işletirken yapacağı yük dağıtım uygulamasında, önceden kurallara bağlanarak belirlenmiş olan bir dizi öncelikler sıralamasını dikkate alacağı vurgulanmaktadır.

3) Dağıtım lisansı açısından; dağıtım lisansı sahibi tüzel kişinin lisansı kapsamında hangi tür faaliyetlerle iştigal edebileceği belirtilmekte ve bunun yanı sıra, elektrik enerjisi talebinin, talebin olduğu yerde karşılanması ve böylelikle iletim şebekesi üzerindeki yükün hafifletilmesi amacıyla üretim santrali kurmalarını teşvik etmek için; özel sektör dağıtım şirketlerinin, dağıtım ve perakende satış faaliyeti dışında, lisanslarında belirtilen bölgelerde üretim lisansı almak kaydıyla ve yıllık elektrik enerjisi üretimi bir önceki yılda dağıtımını yaptıkları yıllık toplam elektrik enerjisi miktarının yüzde yirmisinden fazla olmamak üzere üretim tesisi kurabileceği hükme bağlanmaktadır.

Ancak maddede, dağıtım şirketlerinin, sahibi oldukları veya iştirak ilişkisinde bulundukları üretim şirketi veya şirketlerinden, bölgelerinde bir önceki yılda dağıtımını yaptıkları yıllık toplam miktarın yüzde yirmisinden daha fazla elektrik enerjisi satın alamayacağı da hükme bağlanarak, diğer üretim şirketlerinin bölge dahilinde yatırım yapmalarına imkan tanınmıştır.

Bununla birlikte, yeni piyasa yapısı tasarlanırken dikkate alınan en önemli hususlardan biri, tüzel kişilerin faaliyetlerini rekabet ortamında ve eşit koşullar altında yürütmelerinin temin edilmesidir. Bu itibarla, bölgelerinde, mevcut sözleşmeleri kapsamındaki konularda münhasırlık hakkı elde etmiş olan dağıtım şirketlerinin de, aynı alanda münhasırlık olmaksızın faaliyet gösterecek diğer dağıtım şirketleri ile eşit duruma gelmesini teşvik etmek açısından, bu şirketlerin mevcut sözleşmelerini piyasada faaliyet gösteren diğer dağıtım şirketleri ile eşit koşullara getirmedikçe üretim tesisi kurma ve işletme hakkından yararlanamayacakları hususu da madde ile düzenlenmiştir.

4) Toptan satış lisansı açısından; toptan satış lisansı sahibi tüzel kişinin lisansı kapsamında hangi tür faaliyetlerle iştigal edebileceği belirtilmektedir. Bu şirketlerin serbest tüketicilere satış yapmaları hususu ayrıca vurgulanarak, kendi tedarikçilerini seçme serbestisine sahip olan tüketicilere bu Kanundaki tedarikçi tanımı içerisinde yer alan toptan satış şirketlerinin hizmet verebilmesine olanak sağlanmaktadır.

Buna ek olarak, bir toptan satış şirketinin ayrı lisans almaksızın ithalat ve ihracat faaliyeti yapabilmesine, lisanslarında yer alan ilgili hükümler çerçevesinde izin verilebileceğine de açıklık getirilmektedir.

5) Perakende satış lisansı açısından; perakende satış lisansı sahibi bir tüzel kişinin lisansı kapsamında hangi tür faaliyetlerle iştigal edebileceği belirtilmektedir. Bu şirketlerin ayrıca lisans almaksızın Türkiye'ye sınırı olan ülkelere orta gerilim kademesinde elektrik enerjisi ithalatı yapabilmesine de lisanslarında yer alan ilgili hükümler çerçevesinde izin verilebileceği hususu da düzenlenmiştir.

Piyasada yeterli sayıda perakende satış şirketinin bulunması durumunda, tüketiciler ucuz ve kaliteli hizmet veren şirketler yönünde tercih kullanacaklarından, hem fiyat hem de kalite açısından gelişen bir rekabet ortamı oluşacaktır. Bu doğrultuda piyasada yeterli sayıda perakende satış şirketi kurulabilmesini teşvik etmek ve bu yolla tüketici haklarının korunmasına ilişkin bir otokontrol mekanizmasına işlerlik kazandırmak amacıyla, dağıtım

Piyananın dñzenlenmesi ile kontrol ve denetiminden sorumlu olan ve ilgili konularda tam yetkili bulunan Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulunun gñrevleri ve yetkileri madde ile ayrıntılı olarak dñzenlenmiřtir.

Maddede son olarak, Kurul Başkanlığı ve Başkanlığın gñrev ve yetkileri dñzenlenmektedir.

Madde 6- Madde ile, Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulu ùyelerinin ve yakınlarının, ùyelerin ùyelikleri devam ettiği sñrece ve sonrasında, uymaları gereken kural ve yasaklar dñzenlenmiřtir. Kurul ùyeliđi tarafsızlık açısından ozellik arzeden bir gñrev olduğu için, Kurul ùyeleri ve yakınlarına genel yasakların dışında bir takım ozel yasaklamalar da getirilmiştir.

Ayrıca, Kurul ùyeleri ve Kurum personelinin, gñrevlerinden ayrılısalar bile, Kurumla veya piyasada yer alan gerçek ve tñzel kişilerle ilgili gizlilik taşıyan bilgi ve belgeleri hiç bir surette aıklayamayacakları hñkme bağlanmaktadır.

Maddenin son fıkrası ile de, Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulu ùyelerinin gñrevden alınmalarına ilişkin esaslar dñzenlenmiř olup, bu kapsamda belirtilenler dışında gñrev sñresi dolmadan Kurul ùyelerinin gñrevden alınamayacağı dñzenlenmektedir.

Madde 7- Madde ile, yñrñtñlen gñrevin onemi nedeniyle, Kurul ùyelerinin gñreve başlamadan once yemin etmeleri ongorñlmñř ve buna ilişkin esaslar hñkme bağlanmiştir.

Maddenin son fıkrası ile de, benzer kurumlarda gñrev yapanlara paralel olarak, Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulu ùyelerinin de mal beyanında bulunmaları hñkñm altına alınmiştir.

Madde 8- Maddenin birinci fıkrası; Kurulun alışma usul ve esasları ile başvurularda takip edeceği usullerin yñnetmeliklerle dñzenleneceđini hñkme bağlamaktadır. Maddenin (a) bendi ile , Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulunun hangi sñrelerde toplanacağı ve toplantıların yñnetimi ile, Kurul toplantıları için gerekli mñzakere ve karar nisapları ve oylama usul ve esasları dñzenlenerek, Kurul ùyelerinin yakınlarını ilgilendiren konularda mñzakereye ve karara katılmamaları hususu hñkme bağlanmaktadır.

Maddenin mñteakip (b) bendinde, tñzel kişilerin her tñrlñ onay ve lisansa ilişkin başvurularının yñnetmeliklerde belirtildiği şekilde yapılacağı, piyasada faaliyet gñsteren

Piyanın dñzenlenmesi ile kontrol ve denetiminden sorumlu olan ve ilgili konularda tam yetkili bulunan Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulunun gñrevleri ve yetkileri madde ile ayrıntılı olarak dñzenlenmiřtir.

Maddede son olarak, Kurul Başkanlığı ve Başkanlığın gñrev ve yetkileri dñzenlenmektedir.

Madde 6- Madde ile, Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulu ùyelerinin ve yakınlarının, ùyelerin ùyelikleri devam ettiği sñrece ve sonrasında, uymaları gereken kural ve yasaklar dñzenlenmiřtir. Kurul ùyeliđi tarafsızlık açısından òzellik arzeden bir gñrev olduğu için, Kurul ùyeleri ve yakınlarına genel yasakların dışında bir takım òzel yasaklamalar da getirilmiştir.

Ayrıca, Kurul ùyeleri ve Kurum personelinin, gñrevlerinden ayrılırlar bile, Kurumla veya piyasada yer alan gerçek ve tñzel kişilerle ilgili gizlilik taşıyan bilgi ve belgeleri hiç bir surette aıklayamayacakları hñkme bağlanmaktadır.

Maddenin son fıkrası ile de, Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulu ùyelerinin gñrevden alınmalarına ilişkin esaslar dñzenlenmiř olup, bu kapsamda belirtilenler dışında gñrev sñresi dolmadan Kurul ùyelerinin gñrevden alınamayacağı dñzenlenmektedir.

Madde 7- Madde ile, yñrñtñlen gñrevin ònemi nedeniyle, Kurul ùyelerinin gñreve başlamadan ònce yemin etmeleri òngñrñlmñř ve buna ilişkin esaslar hñkme bağlanmıştır.

Maddenin son fıkrası ile de, benzer kurumlarda gñrev yapanlara paralel olarak, Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulu ùyelerinin de mal beyanında bulunmaları hñkñm altına alınmıştır.

Madde 8- Maddenin birinci fıkrası; Kurulun alışma usul ve esasları ile başvurularda takip edeceği usullerin yñnetmeliklerle dñzenleneceđini hñkme bağlamaktadır. Maddenin (a) bendi ile , Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulunun hangi sñrelerde toplanacağı ve toplantıların yñnetimi ile, Kurul toplantıları için gerekli mñzakere ve karar nisapları ve oylama usul ve esasları dñzenlenerek, Kurul ùyelerinin yakınlarını ilgilendiren konularda mñzakereye ve karara katılmamaları hususu hñkme bağlanmaktadır.

Maddenin mñteakip (b) bendinde, tñzel kişilerin her tñrlñ onay ve lisansa ilişkin başvurularının yñnetmeliklerde belirtildiği şekilde yapılacağı, piyasada faaliyet gñsteren tñzel kişilerin ortaklık yapılarında %10 ve ùzerinde, halka açık şirketlerde ise %5 ve ùzerinde sermaye payı el değiştirmeleri ile bu tñzel kişilerin birleşmelerinin, konsolidasyonlarının, kontrol sahibi değişikliklerinin, satışlarının, devirlerinin ve bu tñzel kişilerin piyasa faaliyetlerinde kullandıkları tesislerin satışının ve devrinin, Elektrik Piyasası Kurulunun onayına tabi olduğu hñkme bağlanmış ve bu konuda Rekabet Kurulu'nun yetkileri de saklı tutulmuştur.

Maddenin (c) bendi ile, Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurumu'nun her yıl bir ònceki mali yıl için hazırlayacağı raporu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na sunacağı madde ile hñkme bağlanmaktadır.

Maddenin (d) bendi ile, Kurumun hesaplarının Sayıştay tarafından denetleneceği hñkme bağlanmıştır.

Madde 9- Madde ile, Kurum personelinin statñsñ, atanma usulñ ve òzlñk hakları dñzenlenmiřtir. Gñrñlen hizmetin ònemi gereği, Kurum'da çalışacak personelin belirli niteliklere sahip olması gerektiğinden, bu nitelikteki personelin temini için, personelin ùcret ve mali haklar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olacakları ilkesi benimsenmiş, bñylece Anayasa'nın 128. maddesine uygun bir yapı oluşturulmuştur. Ayrıca, devamlı olmayan ancak òzel ihtisası gerektiren hizmetler için geçici istihdam hususu da dñzenlenmiřtir.

Ushbu qonun qabul qilinishi bilan qonunlar qabul qilishda yil davomida qabul qilinadigan qonunlar soni oshiriladi.

Piyananın dñzenlenmesi ile kontrol ve denetiminden sorumlu olan ve ilgili konularda tam yetkili bulunan Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulunun gñrevleri ve yetkileri madde ile ayrıntılı olarak dñzenlenmiřtir.

Maddede son olarak, Kurul Başkanlığı ve Başkanlığın gñrev ve yetkileri dñzenlenmektedir.

Madde 6- Madde ile, Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulu ùyelerinin ve yakınlarının, ùyelerin ùyelikleri devam ettiği sñrece ve sonrasında, uymaları gereken kural ve yasaklar dñzenlenmiřtir. Kurul ùyeliđi tarafsızlık açısından òzellik arzeden bir gñrev olduğu için, Kurul ùyeleri ve yakınlarına genel yasakların dışında bir takım òzel yasaklamalar da getirilmiştir.

Ayrıca, Kurul ùyeleri ve Kurum personelinin, gñrevlerinden ayrılırsalar bile, Kurumla veya piyasada yer alan gerçek ve tñzel kişilerle ilgili gizlilik taşıyan bilgi ve belgeleri hiç bir surette aıklayamayacakları hñkme bağlanmaktadır.

Maddenin son fıkrası ile de, Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulu ùyelerinin gñrevden alınmalarına ilişkin esaslar dñzenlenmiř olup, bu kapsamda belirtilenler dışında gñrev sñresi dolmadan Kurul ùyelerinin gñrevden alınamayacağı dñzenlenmektedir.

Madde 7- Madde ile, yñrñtñlen gñrevin ònemi nedeniyle, Kurul ùyelerinin gñreve başlamadan ònce yemin etmeleri òngñrñlmñř ve buna ilişkin esaslar hñkme bağlanmıştır.

Maddenin son fıkrası ile de, benzer kurumlarda gñrev yapanlara paralel olarak, Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulu ùyelerinin de mal beyanında bulunmaları hñkñm altına alınmıştır.

Madde 8- Maddenin birinci fıkrası; Kurulun alışma usul ve esasları ile başvurularda takip edeceği usullerin yñnetmeliklerle dñzenleneceđini hñkme bağlamaktadır. Maddenin (a) bendi ile , Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurulunun hangi sñrelerde toplanacağı ve toplantıların yñnetimi ile, Kurul toplantıları için gerekli mñzakere ve karar nisapları ve oylama usul ve esasları dñzenlenerek, Kurul ùyelerinin yakınlarını ilgilendiren konularda mñzakereye ve karara katılmamaları hususu hñkme bağlanmaktadır.

Maddenin mñteakip (b) bendinde, tñzel kişilerin her tñrlñ onay ve lisansa ilişkin başvurularının yñnetmeliklerde belirtildiği şekilde yapılacağı, piyasada faaliyet gñsteren tñzel kişilerin ortaklık yapılarında %10 ve ùzerinde, halka açık şirketlerde ise %5 ve ùzerinde sermaye payı el değiştirmeleri ile bu tñzel kişilerin birleşmelerinin, konsolidasyonlarının, kontrol sahibi değişikliklerinin, satışlarının, devirlerinin ve bu tñzel kişilerin piyasa faaliyetlerinde kullandıkları tesislerin satışının ve devrinin, Elektrik Piyasası Kurulunun onayına tabi olduğu hñkme bağlanmış ve bu konuda Rekabet Kurulu'nun yetkileri de saklı tutulmuştur.

Maddenin (c) bendi ile, Elektrik Piyasası Dñzenleme Kurumu'nun her yıl bir ònceki mali yıl için hazırlayacağı raporu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na sunacağı madde ile hñkme bağlanmaktadır.

Maddenin (d) bendi ile, Kurumun hesaplarının Sayıştay tarafından denetleneceği hñkme bağlanmıştır.

Madde 9- Madde ile, Kurum personelinin statñsñ, atanma usulñ ve òzlñk hakları dñzenlenmiřtir. Gñrñlen hizmetin ònemi gereği, Kurum'da çalışacak personelin belirli niteliklere sahip olması gerektiğinden, bu nitelikteki personelin temini için, personelin ùcret ve mali haklar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olacakları ilkesi benimsenmiş, bñylece Anayasa'nın 128. maddesine uygun bir yapı oluşturulmuştur. Ayrıca, devamlı olmayan ancak òzel ihtisası gerektiren hizmetler için geçici istihdam hususu da dñzenlenmiřtir.

Maddedeki bir diğer önemli husus, piyasa veya enerji sektörü ile herhangi bir ilgisi bulunmayan kişilerin istihdamını önlemeye yönelik olarak, Kurum personelinin uzmanlık gerektiren görevlerde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, bağlı ve ilgili kuruluşları ile enerjiye ilişkin konularla iştigal eden diğer kamu kurum ve kuruluşlarından ve Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı bünyesinde görev yapan personel arasından Kurul tarafından atanması ve kamu kurum ve kuruluşları dışından yapılacak atamalara ve personel kariyer sisteminin oluşturulmasına dair düzenlemenin de Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceğinin hükme bağlanmış olmasıdır.

Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu üyelerinin ve Kurum personelinin emeklilik işlemleri ile hizmet sürelerinin değerlendirilmesine ilişkin düzenlemeler madde ile getirilmiştir.

Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu üyeleri ile hizmet birimi personeli ücret ve mali haklar bakımından 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olmadıkları için, ücret ve mali hakların burada düzenlenmesi gereği ortaya çıkmış olup, madde, bu doğrultuda düzenlenmiştir. Ücret politikası, Kurul başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin görevlerini etkin bir şekilde gerçekleştirmelerini teşvik edecek şekilde belirlenmiştir.

Madde 10- Madde ile, Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu'nun gelirleri belirlenmiş ve bu gelirlerin muhafazası ile hesaplardan para çekilmesi hususu açıklanmıştır.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesi ile Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu da kurulmuş olacaktır. Bununla birlikte, Kurumun gelir kaynakları içerisinde en büyük paya sahip olan lisans bedellerinin alınması ancak hazırlık dönemi sonunda piyasa faaliyete geçtikten sonra mümkün olabilecektir. Dolayısıyla, Kurumun gereksinimi olan mali kaynakların, kurumun gelir-gider dengesi sağlanıncaya kadar genel bütçeden karşılanması öngörülmektedir.

Kurumun mal ve varlıklarının devlet malı sayılıp haciz ve rehin edilemeyeceği madde ile hükme bağlanmış ve bu suretle diğer kamu kuruluşları ile birliktelik sağlanmaya çalışılmıştır.

Madde 11- Madde ile, piyasada Kurul tarafından uygulanacak yaptırımlar ve bu yaptırımların uygulanmasındaki usule ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Bu çerçevede, Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından idari para cezası uygulanacak hususlar, bu hususlara ilişkin idari para cezaları, uygulanması ve cezaların verilmesindeki usul hükme bağlanmıştır.

Para cezasının azami haddinin, cezaya muhatap tüzel kişinin bir önceki mali yılına ilişkin bilançosundaki gayrisafi gelirinin %10'unu aşmaması şeklindeki düzenleme ile, para cezasının herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin sahibi olduğu işletmenin hayatiyetini etkilememesi amaçlanmıştır. Ancak, cezaların bu düzeye ulaşmasının, lisansın iptali sürecini başlatabileceği de öngörülmüştür.

Ayrıca cezaların, piyasa faaliyetlerine ilişkin tarifelerde maliyet unsuru olarak yer almaması da hüküm altına alınmıştır.

Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından uygulanacak para cezalarının uygulanmasının da düzenlendiği maddede öngörülen en önemli hususlar, para cezasının niteliği ile para cezasını gerektiren fiile iştirak eden kişilere ayrı ayrı uygulanacak olması ve para cezasını gerektiren fiillerin Türk Ceza Kanunu veya ceza hükmü içeren diğer kanunlarda suç sayılması halinde bu cezaların verilmesine, lisans iptaline mani olmayacağı hususlarıdır.

Cezaların verilmesinde ve yargı yoluna başvurmada uygulanacak usul, zamanaşımı ve zamanaşımının kesilmesi halleri belirlenmiş ve para cezalarının 6183 sayılı Kanunun öngördüğü usul dairesinde tahsil edileceği öngörülmüştür.

Madde 12- Madde ile, Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu kararlarına karşı dava açma hakkı ve buna ilişkin usul düzenlenmektedir. Kurul, kamu erkini kullanmak suretiyle hareket ettiğinden, Kurul aleyhinde açılan davaların idari mahkemelerde görülmesi gerekmektedir. Madde, bu tür davaların, zaman kaybını önlemek ve ülke genelinde uygulama birliği sağlanması açılarından, ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülecek şekilde düzenlenmiştir.

Ayrıca, ihtilafın biran önce sonuçlandırılabilmesi açısından Kurul kararlarına karşı yapılan başvurular acil işlerden sayılmıştır.

Madde 13- Maddenin (a) bendinde eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak tarifelerin genel olarak hangi usul ve şartlara göre oluşturulacağı, içeriğinde hangi unsurları bulunduracağı, ne şekilde onaylanacağı ve tadil edileceğine ilişkin hususlar ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Madde ile Kurul onaylı tarifelerin hüküm ve şartlarının, bu tarifelere tabi olan tüm gerçek ve tüzel kişileri bağlayacağı ve bir gerçek veya tüzel kişinin tabi olduğu tarifede öngörülen ödemelerden herhangi birisini yapmaması halinde, söz konusu hizmetin durdurulmasını da içeren usul ve esasların çıkarılacak yönetmeliklerde düzenleneceği hükme bağlanmaktadır.

Maddenin (b) bendi ve alt bentlerinde tarife türleri ve bunlara ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

Birinci alt bentte, ilgili tüzel kişilerin bağlantı ve sistem kullanımlarına ilişkin olarak uygulanacak tarifelerin hazırlanma esasları ile, bu tarifelerin hangi unsurları içerecekleri belirtilmektedir.

İkinci alt bentte, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanacak ve iletim sistemi üzerinden enerji nakledilmesiyle bağlantılı olarak tüm tüzel kişilere uygulanacak iletim tarifesinin hazırlanma ve uygulama esasları ile, bu tarifenin hangi unsurları içereceği düzenlenmektedir.

Üçüncü alt bentte, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi tarafından hazırlanacak ve bu şirketten elektrik enerjisi ve/veya kapasite satın alacak tüm tüzel kişilere uygulanacak toptan satış tarifesinin hazırlanma ve uygulama esasları yer almaktadır.

Ayrıca Kurul incelemesine tabi olan ve satın alınan elektrik enerjisi fiyatlarının ortalamasını yansıtacak bu tarifenin belirlenmesinde, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketinin mevcut sözleşmeler gereği üstlendiği ve/veya hazırlık dönemi süresince üstleneceği elektrik enerjisi alım taahhütlerinin getirdiği yükümlükler açısından mali sıkıntıya düşmemesi hususu, esasları Bakanlık politikası çerçevesinde Kurulca belirlenecek yöntemler uyarınca, dikkate alınacağı da açıklanmaktadır.

Dördüncü alt bentte, ilgili tüzel kişilere herhangi bir dağıtım sistemini kullanmaları karşılığında uygulanacak dağıtım tarifesinin hazırlanma esasları ile bu tarifenin uygulanmasına ilişkin hususlar yer almaktadır.

Beşinci alt bentte, perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri ve/veya perakende satış şirketleri tarafından önerilen; serbest olmayan tüketicilere uygulanacak perakende satış tarifelerinin, esasları Kurul'ca belirlenecek bir yöntem uyarınca düzenlemeye tabi tutulacağı ve iletim sistemine doğrudan bağlı olan tüketiciler dışındaki serbest tüketicilere uygulanacak perakende satış tarifelerinin ise, maliyet bazlı fiyatları yansıtıp yansıtmadığı Kurul'ca incelendikten sonra, onaylanarak uygulamaya konulacağı hususu yer almaktadır.

Ancak tüm tüketicilerin tedarikçilerini seçme serbestisine kavuştukları ve piyasada bu serbestinin etkin olarak kullanılabileceği yeterli sayıda tedarikçinin bulunduğu tarihten

itibaren, söz konusu tüketicilerin elektrik enerjisi ve/veya elektrik enerjisi satış hizmeti almaları, taraflar arasında yapılacak ikili anlaşmalar çerçevesinde yürütüleceğinden, bu tarihten itibaren perakende satış tarifelerinin Kurul tarafından herhangi bir inceleme gerektirmeyeceği düşünülmektedir.

Getirilen düzenlemede, bir dağıtım bölgesinde bulunan ve aynı müşteri grubunda yer alan tüketiciler, bulundukları bölgede seçtikleri tedarikçilere göre farklı perakende satış fiyatlarının oluşması nedeniyle, farklı fiyatlardan elektrik enerjisi ve/veya hizmet satın alabileceklerdir.

Bu durum, perakende satış seviyesinde bir rekabete yol açarak, tüketici haklarının korunması açısından fiyat bazında azalma eğiliminde olan, buna karşın hizmet kalitesi açısından ise artış eğilimi gösteren bir piyasa yapısının oluşmasını da teşvik edecektir.

Son olarak maddenin (c) bendinde, sosyal ve ekonomik politikalar uyarınca ve bölgeler arası gelişmişlik farkları dikkate alınarak serbest olmayan tüketicilere uygulanacak ve bölgelere göre oluşan maliyetleri yansıtacak perakende satış tarifeleri üzerinde herhangi bir ayarlama yapılmaksızın tüketicilere nakdi geri ödeme şeklinde destekleme yapılması hususu düzenlenmiştir.

Madde 14- Madde ile, kamuya ait elektrik enerjisi üretim ve dağıtım tesislerinin özelleştirilmesinde izlenecek usul düzenlenmiştir. Bu özelleştirmenin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının özelleştirilecek üretim ve dağıtım tesisleri için öneri ve görüşlerini Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bildirmesi ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükümlerine göre yürütülerek sonuçlandırılacağı düzenlenmiştir.

Maddenin son fıkrasında yabancılara satışa ilişkin bir düzenleme yer almakta, bu çerçevede bölgesel temelde münhasırlık arzedeleyen dağıtım faaliyetlerini yürütecek tüzel kişiliklerde yabancı gerçek ve tüzel kişilerin kontrol oluşturacak şekilde pay sahibi olamayacakları hükme bağlanmaktadır.

Madde 15- Maddenin (a) bendi ile, piyasada maliyet bazlı fiyatların oluşmasını teminen; TEAŞ'ın üretim ve iletim faaliyetlerinde kullanılmak üzere daha önce üstlenilmiş borç ve yükümlülüklerinin faaliyet alanlarına göre , bu Kanunla kurulmuş olan ilgili kamu tüzel kişilerine devredileceği hususuna ilişkin düzenleme getirilmektedir.

Maddenin (b) bendi ile, esas itibarıyla özel hukuk hükümlerine tabi ikili anlaşmalarla şekillenecek olan yeni piyasa yapısında, herhangi iki piyasa katılımcısı arasında ikili anlaşma hükümleri doğrultusunda yapılan elektrik enerjisi ve/veya kapasite alım-satımı işleminin fiili olarak gerçekleşmesini izleyecek ve diğer ikili anlaşmaları da dikkate almak suretiyle tüm piyasa katılımcılarının ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik alım-satım işlemini kaydedecek, tüzel kişilerin borçlu ya da alacaklı oldukları tutarları hesaplamak suretiyle sistemin mali uzlaştırması ve dengelenmesini sağlamak üzere Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi bünyesinde kurulacak Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi tanımlanmakta ve hangi usul dairesinde faaliyet göstereceği düzenlenmektedir.

Maddenin (c) bendi ile, piyasa faaliyetleri ile ilgili olarak yapılacak kamulaştırmalara ilişkin esaslar düzenlenmektedir.

Maddenin (d) bendi ile, piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin, faaliyetlerini gerçekleştirmek için ihtiyaç duydukları kamuya ait arazileri kiralama ya da mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla kullanımının Kurul tarafından sağlanmasına ilişkin esaslar düzenlenmektedir.

Madde 16- Madde ile, Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumunun tabi olmadığı kanunlar ve muafiyetler belirlenmiştir.

Madde 17- Madde ile,

a) 2886 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin birinci fıkrası değiştirilerek, ihtiyaca uygun olarak elektrik enerjisi üretim, iletim ve dağıtım için de uzun süreli kiralama imkanı getirilmiştir.

b) 3154 sayılı Kanunun 2 ve 10 uncu maddelerinde yapılan değişiklikle, bu Kanunla uyumun sağlanması amaçlanmıştır.

c) 3291 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle, elektrik tesislerinin özelleştirme yetkisini Yüksek Planlama Kuruluna veren hükümler uygulamadan kaldırılarak enerji tesislerinin özelleştirilmesine ilişkin usul ve esasların 4046 sayılı Kanun kapsamına alınması düzenlenmiştir.

Madde 18- Madde ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından, inşa edilen ve işletmeye alınmış ve alınacak hidroelektrik santraller ve mütemmim cüzlerinin, Elektrik Üretim Anonim Şirketi'ne devredilmesi ve bu devrin hangi kriterlere göre yapılacağı düzenlenerek, devir işleminin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hazırlanacak olan ve Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelik ile belirlenen esaslar çerçevesinde yapılması öngörülmüştür.

Geçici Madde 1-A) Elektrik enerjisi sektöründe sürdürülen yeniden yapılanma çalışmalarının en önemli unsuru bu Kanunla kurulan ve teşkilatlandırılan Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu ve Kurumun temsil ve karar organı olan Kuruldur.

Kanunun yasalaşmasını takiben Kurul üyelerinin ivedilikle atanması ve bu Kanun uyarınca öngörülen düzenleme ve denetim görevine bir an önce başlaması önem arz etmektedir.

Madde, Kurul üyelerinin, Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip üç ay içinde atanmasını öngörmektedir. Madde ile ayrıca, Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından atanması gereken iki üyenin, Kurulun ilk oluşumunda nasıl atanacağı hususu düzenlenerek, bu iki üyenin Bakanlar Kurulu tarafından atanacağı belirtilmektedir.

İlk atanan üyelerin ne şekilde yenileneceği de madde kapsamında düzenlenmekte ve devamlılığın temini için ilk Başkanın altı yıllık süre boyunca görev yapacağı belirtilmektedir.

Diğer yandan, herhangi bir müdahaleyi önlemek açısından Kurum personelinin Kurul tarafından atanmasını temin edecek bir düzenleme yapılmaktadır.

B) Bu Kanunla öngörülen yeni piyasa yapısı için gerekli tüm hazırlıkların, "hazırlık dönemi" olarak ifade edilen, Kanunun yürürlüğe girmesini takip eden azami yirmidört aylık süre zarfında tamamlanması öngörülmüştür.

Hazırlık dönemi süresince;

1) Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla piyasada faaliyet göstermekte olan tüzel kişilerin lisans alabilmesi için gerekli hazırlıklar ancak "hazırlık dönemi" sonuna kadar tamamlanabileceği için, bu tüzel kişilerin bu dönem dahilinde lisans alma zorunluluğu olmaksızın faaliyetlerini sürdürebilmeleri imkanını da sağlamaktadır.

2) Kanunun yürürlüğe girmesinden önce iletim, dağıtım ve üretim gibi faaliyetlerin tümünde birden yer alan tüzel kişilerin, müştereken yürütülen bu faaliyetler sonucu tekel güç haline gelmemeleri ve bunun yanında faaliyetlerin ayrıştırılması ile her bir faaliyete ilişkin maliyetlerin, oluşturulacak tarifeler açısından net olarak ortaya konulabilmesi için, yürütecekleri faaliyeti bu Kanun hükümlerine göre seçmeleri ve diğer faaliyetlerine son vermeleri öngörülmüştür. Tüzel kişiler bu konudaki düzenlemeyi hazırlık dönemi sonuna kadar tamamlamakla yükümlüdürler. Bu konuda herhangi bir tereddüte yer verilmemesi için, bu Kanunda adı geçen "mevcut sözleşmeler" kapsamında yer alan imtiyaz sözleşmelerinin de bu hüküm kapsamında olduğu ayrıca vurgulanmıştır. Bu geçici madde,

tüzel kişiler tarafından vazgeçilen faaliyetlerin sürdürülebilmesi için gerekli önlemlerin Kurul tarafından alınacağını da hükme bağlamaktadır.

3) Yeniden yapılanma çalışmaları Bakanlık tarafından başlatılmış ve zaman içerisinde olgunlaştırılarak sonuçlanma aşamasına getirilmiştir. Kanunla öngörülen yeni piyasa yapısı ve kurumsal düzenlemeler hakkında Bakanlığımızca bugüne dek oluşturulan bilgi ve belge birikimi doğal olarak Kuruma aktarılacaktır.

Burada getirilen düzenleme, hazırlık dönemi dahilinde kurumsal gelişime yönelik hazırlık çalışmalarının, Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip, Bakanlık tarafından başlatılması ve Kurulun atanmasından sonra Kurula devredilerek, Bakanlık ile koordinasyon içinde yürütülmesi ve hazırlık dönemi sonuna kadar tamamlanması düzenlenmiştir.

4) Bu Kanunla hazırlanması yönetmeliklere bırakılan hususlarda yapılacak çalışmaların hazırlık dönemi sonu itibariyle tamamlanması ve tamamlanmayı müteakip yeni piyasa yapısının işlerlik kazanması hükme bağlanmaktadır. Ayrıca, söz konusu yönetmelikler kapsamında oluşturulması gereken lisansların ve piyasa faaliyetleri açısından gereken yöntemleri içeren dokümanların, piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin görüşleri alınarak hazırlanması da hükme bağlanmaktadır.

5) Şebeke yönetmeliği, dağıtım yönetmeliği ve müşteri hizmetleri yönetmeliği hazırlık çalışmaları ilgili kuruluşlar tarafından önceden başlatılmış bulunduğu için, çalışmaların tamamlanmasını müteakip, hazırlık dönemi sonu beklenmeksizin uygulamaya konulmasında herhangi bir sakınca olmadığı gibi, bu yönetmelikler aynı zamanda iletim ve dağıtım sisteminin işletme ve planlama standartlarını da içerdiğinden mümkün olan en kısa sürede uygulamaya konulmalarında yarar bulunmaktadır. Dengeleme ve uzlaştırma yönetmeliği ise, hazırlık dönemi sonunda oluşacak yeni piyasa yapısında işlerlik kazanacağından bu kapsamın dışında tutulmuştur.

Hazırlık dönemi sonu itibariyle ise;

1) Piyasada faaliyet gösteren veya göstereceği hükme bağlanmış olan tüzel kişilerin, Kurulun çıkaracağı yönetmelikler çerçevesinde gereken başvuruyu yapmaları neticesinde ilgili lisanslarını alacakları hususu hükme bağlanmaktadır.

2) İletim sistemi bütünlüğünün sağlanması ve korunması açısından, tüm iletim sisteminin tek elden yürütülmesini sağlayacak düzenleme yapılmaktadır.

3) Bu Kanunla getirilmeye çalışılan yeni piyasa yapısı, kendi iç dinamikleri ile hareket kabiliyeti olan serbest bir elektrik pazarının oluşturulması ilkesine dayanmaktadır. Bu itibarla yeni yapıda, muafiyet unsuruna veya genel Hükümet politikası dışında bir teşviğe yer verilmemektedir.

Bu nedenle, hazırlık döneminin sonu itibariyle, tarife altı veya tarife dışı tutularak muafiyetli bedel ödeyerek veya herhangi bir bedel ödemeksizin elektrik enerjisi kullanan gerçek veya tüzel kişilerin bu haklarının sona erdirilmesi madde ile düzenlenmektedir.

Getirilen bir diğer düzenleme, tarifeler içinde, tüzel kişilerin piyasa faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan hiçbir unsurun yer almaması prensibinden hareketle, elektrik satış tarifeleri üzerindeki fonların ve payların kaldırılmasıdır.

C) Uzun süredir gündemde olan ancak çeşitli nedenlerle sonuçlandırılmayan, kamu üretim ve dağıtım tesislerinin işletme hakları devrine ilişkin çalışmaların belirli bir tarih itibariyle sonuca ulaştırılabilmesini teminen gerekli düzenleme yapılmaktadır.

D) Ayrıca, TEDAŞ ve Elektrik Üretim Anonim Şirketi bünyesinde yer alan bağlı ortaklıkların statülerinin bu Kanun çerçevesindeki durumuna açıklık getirilmektedir.

Dağıtım faaliyeti yönünden;

1) TEDAŞ'ın, işletme hakkı özel sektöre devredilmemiş olan ya da sair şekillerde özelleştirilmemiş olan dağıtım bölgelerinde, hizmetin devamlılığının sağlanması bakımından dağıtım ve perakende satış faaliyetlerine devam edeceği ancak belirlenecek bir usul dairesinde perakende satış hizmetine ilişkin faaliyetlerin özel perakende satış şirketleri tarafından da yerine getirilebileceği hükme bağlanmaktadır.

2) Mevcut sözleşmelere taraf olması yanında mevcut sözleşmelere konu olan tesislerin mülkiyetini elinde bulundurması nedeniyle, bu tesislere yapılacak her türlü yatırımın onaylanan projesine uygun olarak yapılıp yapılmadığının, TEDAŞ tarafından denetlenmesi düzenlenmiştir.

3) Üretim faaliyeti yönünden, yeni piyasa yapısına ve serbest rekabete uygun olarak faaliyette bulunabilmeleri için, Elektrik Üretim Anonim Şirketi bünyesindeki bağlı ortaklıklar dahil tüm üretim tesislerinin, elektrik enerjisi üretimine ilişkin gerçek maliyetlerini yansıtan fiyatlarının oluşması için gereken düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca, TEAŞ tarafından üretim faaliyetine ilişkin olarak edinilmiş bulunan kredilerin Elektrik Üretim Anonim Şirketi sorumluluğunda olacağı da belirtilmektedir.

E) Mevcut durumda, kamu adına yapılan elektrik enerjisi üretimine ilişkin fiyatlar, gerçek üretim maliyetlerini yeterince yansıtmamaktadır. Bu duruma yol açan en önemli neden, Devlet Su İşleri tarafından genel bütçeden karşılanarak yapılan hidroelektrik santrallerin, maliyet kalemleri dikkate alınmaksızın ilgili kamu üretim kuruluşuna devredilmesi ve bu kuruluşun ortalama satış fiyatının olması gerekenden daha düşük olarak gerçekleşmesidir. Öncelikle, Devlet Su İşleri tarafından genel bütçeden karşılanarak yapılan yatırımların, maliyetler yansıtılarak Elektrik Üretim Anonim Şirketine devredilmesi hususu, bu Kanunla, 6200 sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanuna eklenen madde ile hüküm altına alınmıştır.

Bu husus piyasada oluşacak fiyatlar açısından son derece olumlu olmakla birlikte, hedeflenen piyasa yapısı bakımından mevcut sorunu tam olarak gidermediğinden, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketinin bu Kanun uyarınca devraldığı ve/veya devralacağı mevcut sözleşmeler kapsamındaki enerji alım anlaşmaları nedeniyle üstleneceği mali yükümlülükleri yerine getirebilmesini sağlamak ve diğer taraftan, Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nin ortalama satış fiyatının piyasada rekabet edilebilir düzeye çıkarılmasını temin etmek için, belli bir süre boyunca Bakanlık politikası doğrultusunda, Elektrik Üretim Anonim Şirketince üretilen elektrik enerjisinin Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketine satılması da öngörülmektedir.

Bununla birlikte bu süre, hazırlık dönemi sonundan itibaren en fazla beş yıl ile sınırlı tutularak, Kanunda hedeflenen piyasa yapısına en kısa sürede geçişin yapılması öngörülmüştür.

Mevcut sözleşmeler kapsamında olup, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi tarafından üstlenilen ve/veya üstlenilecek enerji alım ve satış anlaşmalarının Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketine bazı yükümlülükler getirdiği açıktır. Diğer yandan bu Kanunun öngördüğü yeni piyasa yapısında Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi dışında özel toptan ve perakende satış şirketleri piyasada ikili anlaşmalar yoluyla faaliyet gösterebilecek ve serbest rekabet koşullarında piyasada enerji alım-satımına dair fiyatlar oluşmaya başlayacaktır.

Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketinin üstlendiği ve/veya üstleneceği bu yükümlülükleri yerine getirebilmesi için kendi dışında oluşan piyasa fiyatlarına uyum sağlaması gerekli olacaktır. Bu madde ile, başta Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi olmak üzere diğer kamu tüzel kişilerinin piyasada yapılacak düzenlemeler sonucunda gelirlerinde oluşabilecek kayıpların, gerektiği hallerde ve hazırlık döneminin

sona ermesinden itibaren azami beş yıl ile sınırlı kalmak üzere, karşılanması için gereken mali desteğin genel bütçe imkanları ile sağlanmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

F) Bu Kanunda öngörülen yeni piyasa yapısının, Avrupa Birliği uygulamalarına uyumlu olması hedeflenmiştir. Bu çerçevede tüketiciler, yıllık elektrik enerjisi tüketim miktarlarına göre gruplandırılmakta ve belli bir takvim dahilinde tedarikçisini seçme serbestisine sahip olacak tüketiciler tanımlanmaktadır.

G) Halen içerisinde bulunduğumuz kritik döneme ilaveten, 2001 ve 2002 yılları da arz-talep dengesi açısından kritik yıllar olarak gözükmektedir. 2001 ve 2002 yıllarında söz konusu olabilecek enerji açığının giderilebilmesini teminen, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile Bakanlık tarafından arz güvenliğini sağlamaya yönelik bazı tedbirlerin alınması amacıyla 2000-2002 döneminde işletmeye geçeceklerine ilişkin taahhütte bulunan Yap-İşlet-Devret projelerinin gerçekleştirilmesi halinde, bu projelere 3996 ve 4283 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde Hazine garantisi verileceği düzenlenmektedir.

Bu projelerin öngörülen sürelerde işletmeye alınmaları, sadece 2002 yılı sonuna kadar söz konusu olan arz açığının kapatılması açısından değil, 2003 yılı başı itibariyle işlerlik kazanacak yeni piyasa modeline önemli bir yedek kapasite ile girilebilmesi açısından da büyük önem taşımaktadır.

Ancak bu tarihe kadar işletmeye geçemeyen projeler için Hazine garantisi verilmeyeceği hüküm altına alınmaktadır.

Madde 19- Yürürlük maddesidir.

Madde 20- Yürütme maddesidir.

ELEKTRİK PİYASASI KANUNU TASARISI

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar

Amaç, kapsam ve tanımlar

Madde 1- Bu Kanunun amacı; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterilebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanmasıdır.

Bu Kanun; elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı, toptan satışı, perakende satışı, perakende satış hizmeti, ithalat ve ihracatı ile bu faaliyetlerle ilişkili tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini, Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumunun kurulması ile çalışma usul ve esaslarını ve elektrik üretim ve dağıtım varlıklarının özelleştirilmesinde izlenecek usulü kapsar.

Bu Kanunun uygulanmasında:

- 1) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- 2) Bakan: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanını,
- 3) TEDAŞ: Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketini,
- 4) DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünü,
- 5) Kurum: Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumunu,
- 6) Kurul: Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulunu,
- 7) Mevcut sözleşmeler: Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Kanun, 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Kanun, 16/7/1997 tarihli ve 4283 sayılı Kanun, 21/1/2000 tarihli ve 4501 sayılı Kanun hükümleri ve ilgili yönetmeliklere göre imzalanan sözleşmeleri, imtiyaz sözleşmelerini ve uygulama sözleşmelerini,
- 8) Tüzel kişi: Bu Kanun hükümleri uyarınca, elektrik enerjisinin üretimi, iletimi, dağıtımı, toptan satışı, perakende satışı, perakende satış hizmeti, ithalatı, ihracatı ve ticareti ile iştigal etmek üzere kurulmuş ya da kurulacak olan kamu ya da özel hukuk tüzel kişilerini,
- 9) İştirak: Kamu iktisadi teşebbüsü olanlar hariç olmak üzere; doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya başka şirket ve şirketler veya gerçek kişi ve kişilerle birlikte herhangi bir tüzel kişiyi kontrol eden şirket veya doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte, başka herhangi bir şirket ve şirketler veya gerçek kişi ve kişiler tarafından kontrol edilen tüzel kişiyi ve bu şirketlerin ve/veya tüzel kişilerin birinin diğeriyle veya birbirleriyle olan doğrudan veya dolaylı ilişkisini,
- 10) Kontrol: Bir tüzel kişi üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak o tüzel kişinin sermayesinin ya da ticari mal varlığının yarısından fazlasını veya oy haklarının yarısından fazlasını kullanma hakkını ya da denetim kurulu, yönetim kurulu veya tüzel kişiyi temsile yetkili organların üyelerinin yarısından fazlasını atama hakkını ya da işlerini idare etme hakkını,

- 11) Üretim: Enerji kaynaklarının, elektrik üretim santrallerinde elektrik enerjisine dönüştürülmesini,
- 12) İletim: Elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV üzerindeki hatlar üzerinden naklini,
- 13) Dağıtım: Elektrik enerjisinin 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden naklini,
- 14) Toptan satış: Elektriğin tekrar satış için satışını,
- 15) Perakende satış: Elektriğin tüketicilere satışını,
- 16) Perakende satış hizmeti: Perakende satış lisansına sahip şirketlerce, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında tüketicilere sağlanan diğer hizmetleri,
- 17) Tüketici: Elektriği kendi ihtiyacı için alan serbest ve serbest olmayan tüketicileri,
- 18) Tedarikçi: Tüketicilerine elektrik enerjisi ve/veya kapasite sağlamakla yükümlü olan üretim şirketleri, otoprodüktörler, otoprodüktör grupları, toptan satış şirketleri ve perakende satış şirketlerini,
- 19) Serbest tüketici: Kurul tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması nedeniyle tedarikçisini seçme serbestisine sahip gerçek veya tüzel kişiyi,
- 20) Serbest olmayan tüketici: Elektrik enerjisi ve/veya kapasite alımlarını bölgesinde bulunduğu perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi veya perakende satış şirketlerinden yapabilen gerçek veya tüzel kişiyi,
- 21) Üretim şirketi: Otoprodüktörler, otoprodüktör grupları hariç olmak üzere, elektrik üretimi ve ürettiği elektriğin satışı ile iştigal eden tüzel kişiyi,
- 22) Dağıtım şirketi: Belirlenen bir bölgede elektrik dağıtımı ile iştigal eden tüzel kişiyi,
- 23) Toptan satış şirketi: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin, toptan satılması, ithalatı, ihracatı, serbest tüketicilere satışı ve ticareti faaliyetleri ile iştigal edebilen tüzel kişiyi,
- 24) Perakende satış şirketi: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin ithalatı ve iletim sistemine doğrudan bağlı olanlar dışındaki tüketicilere perakende satışı ve/veya tüketicilere perakende satış hizmeti verilmesi ile iştigal edebilen tüzel kişiyi,
- 25) Otoprodüktör: Esas olarak kendi elektrik enerjisi ihtiyacını karşılamak üzere elektrik üretimi ile iştigal eden tüzel kişiyi,
- 26) Otoprodüktör grubu: Esas olarak ortaklarının elektrik enerjisi ihtiyacını karşılamak üzere elektrik enerjisi üretimi ile iştigal eden tüzel kişiyi,
- 27) Tesis: Elektrik enerjisi üretimi, iletimi ve dağıtımı işlevlerini yerine getirmek üzere kurulan tesis ve teçhizatı,
- 28) Dağıtım sistemi: Bir dağıtım şirketinin, belirlenmiş bölgesinde işlettiği ve/veya sahip olduğu elektrik dağıtım tesisleri ve şebekesini,
- 29) İletim sistemi: Elektrik iletim tesisleri ve şebekesini,
- 30) Üretim tesisi: Elektrik enerjisinin üretildiği tesisleri,
- 31) İletim tesisi: Üretim tesislerinin bittiği noktalardan itibaren, iletim şalt sahalarının orta gerilim fiderleri de dahil olmak üzere dağıtım tesislerinin bağlantı noktalarına kadar olan tesisleri,

32) Dağıtım tesisi: İletim tesislerinin bittiği noktadan itibaren, müstakilen elektrik dağıtımı için tesis edilmiş tesis ve şebekeyi,

33) Piyasa: Üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, perakende satış hizmeti, ithalat ve ihracat dahil olmak üzere elektrik enerjisi ve kapasite alım satımı veya ticareti faaliyetleri ile bu faaliyetlere ilişkin işlemlerden oluşan elektrik enerjisi piyasasını,

34) Üretim kapasite projeksiyonu: Dağıtım şirketleri tarafından hazırlanan talep tahminleri esas alınarak, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından yapılan, elektrik enerjisi arz güvenliği için gereken üretim kapasitesinin tahminini,

35) Tarife: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin iletimi, dağıtımı ve satışı ile bunlara dair hizmetlere ilişkin fiyat, hüküm ve şartları içeren düzenlemeleri,

36) Lisans: Tüzel kişilere piyasada faaliyet gösterebilmeleri için bu Kanun uyarınca Kurul tarafından verilen izni,

37) Yan hizmetler anlaşmaları: İletim sistemine bağlı olan üretim şirketleri, otoprodüktörler, otoprodüktör grupları, dağıtım şirketleri veya tüketiciler tarafından Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine, şebeke yönetmeliği uyarınca sağlanacak ve ilgili hizmetin sağlanmasının maliyetinin tamamını karşılayacak yan hizmet bedellerini, koşullarını ve hükümlerini belirleyen anlaşmaları,

38) Yan hizmetler: Yan hizmetler anlaşması hükümleri uyarınca iletim sistemine veya dağıtım sistemine bağlı tüm tüzel kişilerce sağlanacak olan ve şebeke yönetmeliğinde ve/veya dağıtım yönetmeliğinde ayrıntılı olarak tanımlanan hizmetleri,

39) Enerji alım ve enerji satış anlaşmaları: Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketinin; mevcut sözleşmeler kapsamında devraldığı ve/veya mevcut sözleşmelerin tabi olduğu mevzuat çerçevesinde imzalayacağı anlaşmalarla, Kurulun onaylayacağı Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi tarafından imzalanacak anlaşmaları,

40) Bağlantı ve sistem kullanım anlaşmaları: İlgili bağlantı ve sistem kullanım tarifesinin fiyatları, hükümleri ve şartlarını içeren ve bir üretim şirketi, otoprodüktör, otoprodüktör grubu, dağıtım şirketi ya da tüketicilerin iletim sistemine ya da bir dağıtım sistemine erişimleri ya da bağlantı yapmaları için ilgili kullanıcıya özgü koşul ve hükümleri kapsayan anlaşmaları,

41) İkili anlaşmalar: Gerçek ve tüzel kişiler arasında özel hukuk hükümlerine tabi olarak, elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin alınıp satılmasına dair yapılan ve Kurul onayına tabi olmayan ticari anlaşmaları,

42) İletim kontrol anlaşmaları: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi ile özel direkt iletim hatlarının mülkiyet sahibi ya da işletmecisi olan özel hukuk tüzel kişisi arasında, özel hukuk hükümlerine göre yapılan ikili anlaşmaları,

43) Şebeke yönetmeliği: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlık dönemi içerisinde hazırlanacak ve iletim lisansı hükümleri uyarınca Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi ile iletim sistemine bağlı tüm taraflara uygulanacak standart, usul ve esasları belirleyen kuralları,

44) Dağıtım yönetmeliği: Dağıtım faaliyeti gösteren tüzel kişilerin görüşleri alınmak suretiyle, hazırlık dönemi içerisinde TEDAŞ tarafından hazırlanarak dağıtım lisansları hükümleri uyarınca dağıtım şirketleri ile dağıtım sistemine bağlı tüm taraflara uygulanacak standart, usul ve esasları belirleyen kuralları,

45) Müşteri hizmetleri yönetmeliği: Dağıtım ve perakende satış faaliyeti gösteren tüzel kişilerin görüşleri alınmak suretiyle, hazırlık dönemi içerisinde TEDAŞ tarafından hazırlanarak dağıtım ve perakende satış lisansları hükümleri uyarınca dağıtım şirketleri,

perakende satış şirketleri ile söz konusu şirketlerden hizmet alan tüm taraflara uygulanacak standart, usul ve esasları belirleyen kuralları,

46) Dengeleme ve uzlaştırma yönetmeliği: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlık dönemi içerisinde hazırlanacak ve iletim lisansı hükümleri uyarınca piyasada faaliyet gösteren taraflar arasındaki anlaşmalar kapsamında elektrik enerjisi ve/veya kapasite alım-satımının gerçek zamanlı dengelenmesi ve mali uzlaştırmanın gerçekleştirilmesi ile ilgili ayrıntılı usul ve esasları belirleyen kuralları,

47) İletim sürşarjı: İletim tarifesini üzerinden Kurum adına tahsil edilebilecek ücreti, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Elektrik Piyasası Faaliyetleri ve Lisanslar

Elektrik piyasası faaliyetleri

Madde 2- Elektrik piyasası faaliyetleri bu Kanun hükümlerine göre piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, perakende satış hizmeti, ticaret, ithalat ve ihracat faaliyetleridir.

Piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin faaliyetlerinde uymaları gereken usul ve esaslar bu Kanun ve ilgili yönetmeliklerle düzenlenir.

Piyasada faaliyet gösterecek özel hukuk tüzel kişilerinin 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda anonim şirket ya da limited şirket olarak kurulmaları ve anonim şirket olarak kurulmaları halinde, hisselerinin tamamının nama yazılı olması şarttır. Bu şirketlerin asgari sermayeleri ile ana sözleşmelerinde bulunması gereken sair hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Piyasada, bu Kanun hükümleri uyarınca lisans almak koşuluyla yerine getirilebilecek faaliyetler ve faaliyet gösterebilecek tüzel kişiler şunlardır:

a) Üretim faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler: Otoprodüktör ve otoprodüktör grupları tarafından gerçekleştirilen üretim faaliyeti dışındaki elektrik enerjisi üretimi, Elektrik Üretim Anonim Şirketi ve özel sektör üretim şirketleri tarafından gerçekleştirilir. Elektrik Üretim Anonim Şirketi ve özel sektör üretim şirketleri, lisansları uyarınca gerçek ve tüzel kişilere elektrik enerjisi ve/veya kapasite satışı yapabilirler.

1) Elektrik Üretim Anonim Şirketi; özel sektör üretim yatırımlarını dikkate almak suretiyle Kurul onaylı üretim kapasite projeksiyonu uyarınca, gerektiğinde yeni üretim tesisleri kurabilir, kiralayabilir ve işletebilir.

Elektrik Üretim Anonim Şirketi, DSİ bünyesindeki üretim tesislerini bu Kanun hükümlerine göre devralır, Türkiye Elektrik Üretim İletim Anonim Şirketinden devralınan ve özel hukuk tüzel kişilerine devri yapılmamış üretim tesislerini kendisi ve/veya bağlı ortaklıkları vasıtasıyla işletir ya da gerektiğinde sistemden çıkarır.

Elektrik Üretim Anonim Şirketi, işletme hakkı devri yoluyla özel hukuk tüzel kişilerine devri yapılmış veya yapılacak tesis ve işletmelerin ve bunlara yapılacak ilave ve idame yatırımlarının mülkiyetini muhafaza eder.

2) Özel sektör üretim şirketleri; sahip oldukları, finansal kiralama yoluyla edindikleri veya işletme hakkını devraldıkları üretim tesisi ya da tesislerinde elektrik enerjisi üretimi ve satışı ile iştigal eden özel hukuk tüzel kişileridir.

Herhangi bir özel sektör üretim şirketinin iştirakleri ile birlikte işletmekte olduğu üretim tesisleri yoluyla piyasada sahip olacağı toplam pay, bir önceki yıla ait yayımlanmış Türkiye toplam elektrik enerjisi üretiminin yüzde yirmisini geçemez.

3) Otoprodüktör ve otoprodüktör grupları; esas olarak kendilerinin ve/veya ortaklarının elektrik enerjisi ihtiyacını karşılamak üzere elektrik enerjisi üretimi yapan ve ihtiyaç fazlası elektrik enerjisini satan özel hukuk tüzel kişisidir.

Bir otoprodüktör ya da otoprodüktör grubunun, ürettiği elektrik enerjisinin, yönetmelikte belirlenen yüzdeden daha fazlasını, belirlenen bir süre boyunca satması halinde, söz konusu tüzel kişi bir üretim şirketi için geçerli olan tüm hüküm ve şartlara tabi olur.

Otoprodüktör ve otoprodüktör gruplarının çalışma usul ve esasları, ortaklarına yapacakları satışın niteliğine ilişkin düzenlemeler ile ihtiyaç fazlası olarak ürettikleri elektriğin satışı, çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

b) İletim faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler: Elektrik enerjisi iletim faaliyetleri Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından yürütülür.

Kamu mülkiyetindeki tüm iletim tesislerini devralmak, kurulması öngörülen yeni iletim tesisleri için iletim yatırım planı yapmak, yeni iletim tesislerini kurmak ve işletmek, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinin görevidir.

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi; ayrıca, Kurul onayına tabi olan iletim, bağlantı ve sistem kullanım tarifelerini ve şebeke yönetmeliğini hazırlar, revize eder, denetler ve yük dağıtımı ile frekans kontrolünü gerçekleştirir, iletim sisteminde ikame ve kapasite artırımı yapar, gerçek zamanlı sistem güvenilirliğini izler, yapılan yan hizmetler anlaşmaları ile yan hizmetleri satın alır ve sağlar.

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, Bakanlığın kararı doğrultusunda uluslararası enterkonneksiyon çalışmalarını yapar, iletim sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan serbest tüketiciler dahil tüm sistem kullanıcılarına şebeke yönetmeliği ve iletim lisansı hükümleri doğrultusunda eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin iletim ve bağlantı hizmeti sunar.

Piyananın gelişimine bağlı olarak Kurul kararı doğrultusunda yeni ticaret yöntemleri ve satış kanallarının uygulanabilmesine yönelik alt yapının geliştirilmesi ve uygulanmasından Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi sorumludur.

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, yönetmelik çerçevesinde, dağıtım şirketleri tarafından hazırlanan talep tahminlerini esas alarak üretim kapasite projeksiyonunu hazırlar ve Kurul onayına sunar.

İletim şebekesi dışında, ulusal iletim sistemi için geçerli standartlara uygun olan ve piyasada üretim faaliyeti gösteren tüzel kişiler ile lisansları kapsamındaki müşterileri ve/veya iştirakleri ve/veya serbest tüketiciler arasında özel direkt iletim hattı tesisi, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi ile üretim faaliyeti gösteren tüzel kişiler arasında yapılacak iletim kontrol anlaşması ile mümkündür. Bu iletim kontrol anlaşmalarının amacı, iletim sisteminin kararlılığının ve işletme bütünlüğünün korunmasıdır.

c) Dağıtım faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler: Elektrik enerjisi dağıtım faaliyetleri, dağıtım şirketleri tarafından lisanslarında belirlenen bölgelerde yürütülür.

Dağıtım şirketleri, bulundukları dağıtım bölgesinde, başka bir tedarikçiden elektrik enerjisi ve/veya kapasite temin edemeyen tüketiciler bulunması halinde, perakende satış lisansı alarak bu tüketicilere perakende satış yapmak ve/veya perakende satış hizmeti vermekle yükümlüdür.

Dağıtım şirketleri, bölgelerinde, başka perakende satış şirketi ve/veya şirketleri bulunsa dahi perakende satış lisansı almak suretiyle tüketicilere perakende satış yapabilir ve/veya perakende satış hizmeti verebilir.

Lisanslarında belirtilen bölgelerdeki dağıtım tesislerini işleten ve/veya sahip olan dağıtım şirketleri, bu tesislerin yenileme, ikame ve kapasite artırım yatırımlarını yapar, dağıtım sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan serbest tüketiciler dahil tüm sistem kullanıcılarına, dağıtım lisanslarının hüküm ve şartları ve dağıtım yönetmeliği hükümleri doğrultusunda ve yönetmelikte belirlenecek süreler içinde eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin elektrik enerjisi dağıtımı ve bağlantı hizmeti sunar.

Dağıtım şirketleri yapılan yan hizmetler anlaşmaları ile yan hizmetleri satın alır ve sağlar.

Yönetmelik çerçevesinde, dağıtım lisanslarında belirlenen bölgelerde talep tahminlerinin hazırlanması ve Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine bildirilmesi görevi dağıtım şirketlerine aittir. Kurul bu talep tahminlerini onaylar ve tahminler Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından yayımlanır.

Kurul onaylı talep tahminleri doğrultusunda yatırım planlarının hazırlanması ve Kurul onayına sunulması, onaylanan yatırım planı uyarınca yatırım programına alınan, dağıtım tesislerindeki gerekli iyileştirme ve güçlendirme işlerinin gerçekleştirilmesi ve/veya yeni dağıtım tesislerinin inşa edilmesi görevi mülkiyeti kamuda olan dağıtım tesislerini işleten dağıtım şirketlerine aittir.

d) Toptan satış faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler: Toptan satış faaliyetleri, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi ve özel sektör toptan satış şirketleri tarafından, bu Kanun, ilgili yönetmelikler, lisanslar, şebeke yönetmeliği, dengeleme ve uzlaştırma yönetmeliği ve ikili anlaşmalar uyarınca yürütülür.

1)Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi; elektriğin toptan satışını yapmak üzere, enerji alım ve satış anlaşmalarını devralır, imzalar, yürütür ve sona erdirir.

Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi, üretim faaliyeti gösteren tüzel kişilerden gerektiğinde süresi bir yılı aşmamak kaydıyla yapacağı anlaşmalar yoluyla elektrik enerjisi satın alabilir.

2)Özel sektör toptan satış şirketleri; elektriğin toptan satışı faaliyetlerinde bulunur.

Herhangi bir özel sektör toptan satış şirketinin iştirakleriyle birlikte piyasada sahip olacağı toplam pay, piyasada bir önceki yılda tüketilen toplam elektrik enerjisi miktarının yüzde yirmisini geçemez.

e) Perakende satış faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler: Elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin perakende satışını ve/veya perakende satış hizmetini içeren faaliyetler, bu Kanun, ilgili yönetmelikler, lisanslar, müşteri hizmetleri yönetmeliği ve dağıtım yönetmeliği hükümleri uyarınca perakende satış şirketleri tarafından yürütülür.

f) İthalat – ihracat faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler: 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna göre oluşturulan Bakanlık görüşü doğrultusunda uluslararası enterkonneksiyon şartı oluşmuş ülkelerden ya da ülkelere, Kurul onayı ile elektrik enerjisi ithalatı ve/veya ihracatı, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi, özel sektör toptan satış şirketleri ve perakende satış şirketleri tarafından, bu Kanun, ilgili yönetmelikler, lisanslar, şebeke yönetmeliği ve dağıtım yönetmeliği uyarınca yapılır.

Lisans genel esasları ve lisans türleri

Madde 3- Bu Kanun kapsamında Kurum tarafından verilecek lisansların tabi olacağı usul ve esaslar ile lisanslarda yer alacak asgari hükümler şunlardır:

a) Lisansların tabi olacağı usul ve esaslar;

1) Piyasa faaliyetleri ile iştighal edecek tüzel kişiler, faaliyetlerine başlamadan önce, her faaliyet için ve söz konusu faaliyetlerin birden fazla tesiste yürütülecek olması halinde, her faaliyet için ayrı ayrı lisans almak zorundadır.

2) Birden fazla lisansa sahip olan aynı tüzel kişi veya aynı faaliyeti birden fazla tesiste yürüten tüzel kişiler, lisansa tabi her faaliyet veya tesis için ayrı ayrı hesap ve kayıt tutmak zorundadır.

3) Lisans başvuru usul ve esasları, lisans sahibi tüzel kişilerin hak ve yükümlülükleri, lisans sahibinin haklarının temliki, lisansların tadili, süreleri, süre uzatımı ve sahibi tarafından lisanstan vazgeçilmesi halleri ile faaliyetin türü ve üretimi, iletimi ve dağıtımı yapılan elektrik enerjisi miktarına göre belirlenecek lisans bedelleri yönetmelikle düzenlenir.

4) Lisanslar, bir defada en çok kırk dokuz yıl için verilir. Üretim, iletim ve dağıtım lisansları için geçerli olan asgari süre on yıldır.

5) Bu Kanun hükümleri uyarınca piyasada; verimli, istikrarlı ve ekonomik bir sistem oluşturmak ve bunu korumak, elektrik enerjisi üretimi, toptan satışı ve perakende satışında rekabet ortamına uygun alt yapıyı sağlamak, dağıtım lisansı sahibi şirketlerin ve Türkiye Elektrik İletim Anonim şirketinin görevidir.

6) Tüzel kişiler, Kurul tarafından belirlenen lisans alma, lisans yenileme, lisans tadili, lisans sureti çıkartma ve yıllık lisans bedellerini Kuruma ödemek zorundadır.

7) Lisans sahibi tüzel kişiler; tesislerini, yasal defter ve kayıtlarını Kurul denetimine hazır bulundurmak, Kurul tarafından talep edildiğinde denetime açmak ve Kurumun faaliyetlerini yerine getirebilmesi için ihtiyaç duyacağı her türlü bilgi ve belgeyi zamanında Kurula vermek zorundadır.

8) Tüzel kişiler lisans almanın yanı sıra, faaliyet alanlarına göre yürürlükteki mevzuatın gereklerini yerine getirmekle yükümlüdür.

b) Lisanslarda asgari olarak yer alacak hükümler:

1) Lisans kapsamında hizmet verilecek geek ve tüzel kişilere dair gruplar veya kategoriler ile yürütülecek faaliyet türlerini belirleyen hükümler,

2) Bir dağıtım ya da iletim lisansı sahibinin, geek ve tüzel kişilere, eşitler arasında ayırım gözetmeksizin sisteme eşişim ve sistemi kullanım imkanı sağlayacağına dair hükümler,

3) Kurul onayına tabi tarife formülleri ve bu tarifelerde enflasyon nedeniyle ya da lisans sahibinin kontrolü dışındaki diğer etkenlerden dolayı ihtiyaç duyulacak ayarlamalara ilişkin yöntemlere dair hükümler,

4) Lisans sahibinin Kurula tam ve doğru bilgi vermesini ve tüketicilere yapılan satışlar açısından; lisans sahibinin elektrik enerjisi ve/veya kapasite alımlarını en ekonomik kaynaktan yapmasını ve gerektiğinde piyasada yaptėı alımlarda en ekonomik alımı yaptėını kanıtlamasını sağlayacak hükümler,

5) Yönetmelik uyarınca, hizmet maliyetlerinin yansıtılmasına dair kurallar ile kayıp ve kaçakları asgariye indirecek önlemlerin uygulanmasına dair esasları içeren hükümler,

6) Lisansın iptali ve sona ermesine ilişkin hükümler,

7) Lisansta değişiklik yapılmasına ilişkin hükümler,

8) Lisans sahibinin Kuruma ödemekle yükümlü olacağı bedeller ve ödeme koşullarına ilişkin hükümler,

9) Lisans sahibine ait veya kullanımındaki tesis ve/veya tesislerin gerektiğinde lisans amaçları doğrultusunda başkalarına kullandırılması koşullarına ilişkin hükümler,

10) Lisans sahibinin Kurul tarafından verilen tüm talimatlara uyma yükümlülüklerine ilişkin hükümler,

11) Lisans kapsamında, Kuruldan izin alınmaksızın yapılabilecek faaliyetlere ilişkin hükümler,

12) Lisans kapsamındaki faaliyetler ile ilgili uyuşmazlıkların hangilerinin Kurul tarafından çözüleceğine ilişkin hükümler,

13) Lisansla yer alan hak ve yükümlülüklerin hangi süre, koşul ve hallerde geçersiz olacağına ilişkin hükümler.

c) Elektrik enerjisi piyasasında faaliyet gösterilebilmesi için Kurum tarafından verilecek lisans türleri aşağıda belirtilmiştir:

1) Üretim lisansı;

Mevcut ve kurulacak olan üretim tesisleri için üretim şirketlerinin elektrik enerjisi üretimi ve üretilen elektriğin satışına yönelik olarak, her bir üretim tesisi için Kurumdan almak zorunda oldukları lisansı ifade eder. Üretim lisansı alınma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Otoprodüktörler ve otoprodüktör grupları hariç olmak üzere, iletim ve dağıtım sistemi ile paralel çalışmayan ve çıkarılacak yönetmeliğe göre yalnızca kendi ihtiyacını karşılamak için elektrik üretimi yapan gerçek veya tüzel kişiler lisansa tabi değildir.

Üretim şirketleri, dağıtım şirketleri ile kontrol oluşturmaksızın iştirak ilişkisine girebilir.

Üretim şirketleri, bu faaliyetler dışında piyasada herhangi bir faaliyette bulunamaz.

2) İletim lisansı;

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinin mevcut ve inşa edilecek tüm iletim tesisleri üzerinden iletim faaliyetlerini yürütebilmesi için Kurumdan almak zorunda olduğu lisansı ifade eder.

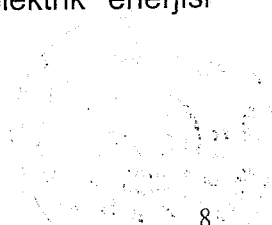
Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, şebeke yönetmeliği hükümleri uyarınca, piyasadaki arzla piyasa talebini karşılamak üzere yük dağıtım sıralamasının belirlenmesinden, gerçek zamanlı iletim kısıtlamalarına göre, teknik ve ekonomik yük dağıtım kuralları doğrultusunda yük dağıtımının gerçekleştirilmesinden ve yük dağıtım sıralamasının gerektiğinde şebeke yönetmeliği hükümleri doğrultusunda revize edilmesinden sorumludur.

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, piyasada iletim faaliyeti dışında herhangi bir faaliyet ile iştigal edemez.

3) Dağıtım lisansı;

Belirli bir bölgede dağıtım faaliyetinde bulunulabilmek için tüzel kişilerin Kurumdan almak zorunda oldukları lisansı ifade eder.

Özel sektör dağıtım şirketleri, dağıtım ve perakende satış faaliyeti dışında, lisanslarında belirtilen bölgelerde üretim lisansı almak kaydıyla ve yıllık elektrik enerjisi üretimi bir önceki yılda bölgelerinde tüketime sunulan yıllık toplam elektrik enerjisi miktarının yüzde yirmisinden fazla olmamak üzere üretim tesisi kurabilir.

Dağıtım şirketleri sahibi olduğu veya iştirak ilişkisinde bulunduğu üretim şirketi veya şirketlerinden, bölgelerinde bir önceki yılda dağıtımını yaptıkları yıllık toplam miktarın yüzde yirmisinden fazla elektrik enerjisi satın alamaz.

Bölgelerinde, mevcut sözleşmeleri kapsamındaki konularda münhasırlık hakkı elde etmiş özel sektör dağıtım şirketleri bu Kanunda belirlenmiş ve dağıtım şirketlerinin tabi olduğu serbest rekabet koşullarını sağlayacak şekilde sözleşmelerini tadil edip, yeni düzenlemelere geçmedikleri sürece, üretim lisansı alarak üretim tesisi kurma hakkından yararlanamaz ve üretim faaliyetiyle iştirak eden tüzel kişilerle kontrol oluşturup oluşturmadığına bakılmaksızın iştirak ilişkisine giremez.

Dağıtım şirketleri, tanımlanan bu faaliyetler dışında piyasada başka bir faaliyette bulunamaz.

4) Toptan satış lisansı;

Toptan satış şirketlerinin piyasada elektriğin toptan satışı ve serbest tüketicilere satışı için Kurumdan almak zorunda oldukları lisansı ifade eder.

Toptan satış lisanslarında, Bakanlık kararı doğrultusunda uluslararası enterkonneksiyon şartı oluşmuş ülkelere elektrik enerjisi ihracatına ya da elektrik enerjisi ithalatına izin veren hükümler ayrı bir bölüm olarak yer alır.

Kurul, böyle bir izni vermeden önce, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinden teknik sınırlamalara ilişkin görüş alır. Toptan satış lisansında, ithalata ve ihracata ilişkin hükümler sınırlı süre ve miktarlar için geçerlidir. Bu süre, ilgili toptan satış lisansının geçerlilik süresinden farklı olabilir. İthalat ve ihracatla ilgili hükümlere ilişkin her türlü değişiklik ya da süre uzatımı, ilgili toptan satış lisansının diğer tüm hükümlerine ilişkin değişiklik ya da süre uzatımından ayrı olarak ele alınır.

5) Perakende satış lisansı;

Tüzel kişilerin, piyasada perakende satış yapabilmek ve/veya perakende satış hizmeti verebilmek için Kurumdan almak zorunda oldukları lisansı ifade eder. Bir perakende satış lisansında, gerektiğinde Bakanlık kararı doğrultusunda iletim seviyesinin altındaki gerilim seviyelerinde elektrik enerjisi ithalatına izin veren hükümler ayrı bir bölüm olarak yer alır.

Kurul, bu izni vermeden önce, söz konusu dağıtım bölgesinde faaliyet gösteren dağıtım şirketinden teknik konulara ilişkin görüş alır. Perakende satış lisansında, ithalata ilişkin hükümler sınırlı süre ve miktar için geçerlidir. Bu süre ilgili perakende satış lisansının geçerlilik süresinden farklı olabilir. İthalatla ilgili hükümlere ilişkin her türlü değişiklik ya da süre uzatımı, ilgili perakende satış lisansının diğer tüm hükümlerine ilişkin değişiklik ya da süre uzatımından ayrı olarak ele alınır.

Perakende satış şirketleri, herhangi bir bölge sınırlaması olmaksızın perakende satış ve perakende satış hizmeti faaliyetinde bulunur.

Perakende satış lisansına sahip dağıtım şirketleri ise ancak perakende satış lisansında yer alması halinde, başka bir dağıtım şirketinin bölgesinde bulunan serbest tüketicilere elektrik enerjisi ve/veya kapasite satışı yapabilir.

6) Otoprodüktör ve otoprodüktör grubu lisansı;

Kendi ihtiyaçlarını karşılamak üzere elektrik enerjisi üretimi yapan ve iletim ve/veya dağıtım sistemi ile paralel çalışan otoprodüktörlerin ve ortaklarına elektrik enerjisi temin eden otoprodüktör gruplarının Kurumdan almak zorunda oldukları lisansı ifade eder.

d) Lisansların sona ermesi: Lisanslar, Kurul tarafından lisansta belirtilen yöntem uyarınca süreleri uzatılmadığı takdirde sürelerinin bitiminde veya lisans sahibi tüzel kişinin

iflası halinde kendiliğinden, lisans sahibi tüzel kişinin lisanstan vazgeçmeyi istemesi halinde ise ancak Kurul onayıyla sona erer.

Bir lisansın sona ermesi halinde, yeni bir lisans verilene kadar, verilen hizmetin aksamaması için Kurul gereken tüm önlemleri alır.

İKİNCİ KISIM

Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu, Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu ve Çeşitli Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu ile Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulunun Görevleri ve Yetkileri

Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu

Madde 4- Kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip ve bu Kanun ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek üzere Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu kurulmuştur.

Kurum, tüzel kişilerin yetkili oldukları faaliyetleri ve bu faaliyetlerden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini tanımlayan Kurul onaylı lisansların verilmesinden, mevcut sözleşmelerin bu Kanun hükümlerine göre düzenlenmesinden, piyasa performansının izlenmesinden, performans standartlarının ve dağıtım ve müşteri hizmetleri yönetmeliklerinin oluşturulmasından, tadilinden ve uygulattırılmasından, denetlenmesinden, maliyeti yansıtan fiyatların incelenmesinden ve piyasada bu Kanuna uygun şekilde davranılmasını sağlamaktan sorumludur.

Kurum, bu Kanundan kaynaklanan görevlerini yerine getirirken ve yetkilerini kullanırken hiçbir kişi, kurum, kuruluş veya organdan emir ya da talimat almaz.

Kurum, Kurul kararıyla bu Kanun hükümleri uyarınca çıkaracağı yönetmelikleri, piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin ve ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini alarak hazırlar.

Kurumun merkezi Ankara'dadır. Kurumun ilişkili olduğu Bakanlık, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığıdır. Kurum, uygun ya da gerekli gördüğü yerlerde bölge teşkilatı kurabilir.

Kurumun teşkilatı; Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu, başkanlık ve hizmet birimlerinden oluşur.

Kurum, bu Kanundan kaynaklanan görevlerini yerine getirirken ve yetkilerini kullanırken Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu vasıtasıyla kullanır. Kurumun temsil ve karar organı Kuruldur.

Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu ve Kurul Başkanlığı

Madde 5- Kurul, biri Başkan, biri Başkan Vekili olmak üzere yedi üyeden oluşur.

Bakanlar Kurulu; iki üyeyi Kurulun, iki üyeyi Bakanlığın göstereceği dörder aday arasından, birer üyeyi ise Danıştay, Rekabet Kurumu ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin göstereceği ikişer aday arasından seçer ve atar.

Danıştay tarafından gösterilecek adayların birinci sınıf hakimler arasından idare hukuku alanında deneyimli, Rekabet Kurumu tarafından gösterilecek adayların 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun uygulamaları konusunda deneyimli, Bakanlık

tarafından aday gösterilecek dört kişiden en az ikisinin ise enerji sektöründe on yıl deneyimli olması gerekir.

Kurul tarafından gösterilecek adaylar, Kurul üyeleri, Kurumun uzmanlık sıfatını kazanmış meslek personeli veya Kurumda yönetici olarak görev yapanlar arasından seçilir.

Kurul üyeliğine aday gösterilecek kişilerin siyasi bilgiler, hukuk, iktisat, mühendislik, işletme ya da maliye dallarında yurt içinde ya da yurt dışında denkliği kabul edilmiş en az dört yıllık yüksek öğrenim kurumlarından mezun olmaları ve kamu kurum veya kuruluşlarında ya da özel sektörde en az on yıl deneyimli olmaları şarttır.

Kurul başkan ve üyelerinin görev süresi altı yıldır. Görev süresi sona eren üyeler tekrar seçilebilir, ancak aynı üye üçüncü kez seçilemez.

Kurul Başkan ve üyeleri görevlerini yerine getirirken ve yetkilerini kullanırken tarafsız davranmak zorundadır.

Kurul üyeleri; önce iki üye, müteakiben iki üye ve üç üye olmak üzere her iki yılda bir kıdem esasına göre yenilenir. Başkanlık veya üyelikler, görev süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşaldığı takdirde, boşalan üyeliklere bir ay içinde seçim ve atama yapılır. Yenilenme hariç, bu şekilde atanan üyeler yerine atandıkları üyelerin kalan süresini tamamlar. Hangi nedenle olursa olsun yapılacak yeni seçim ve atamalarda yeni üye/üyeler, bu madde hükmü uyarınca yerine seçileceği üyeyi aday göstermiş olan kurum/kuruluşun adayları arasından seçilir ve atanır.

Bu Kanunun diğer maddeleri ile belirlenen görevlerinin yanı sıra, Kurul aşağıdaki görevleri de yerine getirir:

- a) Bu Kanun hükümlerini uygulamak,
- b) Her yılın ocak ayının sonuna kadar, serbest tüketici tanımına ilişkin limitlerdeki indirimleri belirlemek ve yeni limitleri yayımlamak,
- c) Tüketicilere güvenilir, kaliteli, kesintisiz ve düşük maliyetli elektrik enerjisi hizmeti verilmesini teminen gerekli düzenlemeleri yapmak,
- d) Lisans sahipleri için uluslararası kabul görmüş muhasebe usulleri uyarınca mali raporlama standartları ve yönetim bilişim sistemlerini belirlemek ve bunların uygulanmasını sağlamak,
- e) Üretim, iletim ve dağıtım şirketleri ile otoprodüktör ve otoprodüktör grubu tesisleri için güvenlik standartları ve şartlarını tespit etmek ve bunların uygulanmasını sağlamak,
- f) Piyasanın gelişimine bağlı olarak yeni ticaret yöntemleri ve satış kanallarının uygulanabilmesine yönelik altyapının geliştirilmesi ve uygulanmasını sağlamak,
- g) Bu Kanunun amaçları ile uyumlu olarak, gerektiği durumlarda, model anlaşmalar geliştirmek,
- h) Ticari sırlar ve gizli rekabet bilgileri de dahil olmak üzere, ticari açıdan hassas olan her türlü bilginin açıklanmasını engelleyecek usul ve esasları belirlemek ve uygulamak,
- i) Piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin eşitlik ve şeffaflık standartlarına uymalarını sağlamak için faaliyetlerini, uygulamalarını ve ilgili lisans hüküm ve şartlarına uyup uymadıklarını denetlemek,
- j) Rekabeti sağlamak için iştirakler arası ilişkilere ilişkin standartlar ve kurallar oluşturmak, uygulamak ve bu standartların, piyasa faaliyetlerinde karşılıklı iştirak, işletme ve muhasebe konularında kısıtlamalar içermesi gerektiğinde, bu kısıtlamaları belirlemek,

k)Yıllık raporu ve piyasa gelişimi ile ilgili sair raporları hazırlamak ve Bakanlığa sunmak,

l)Personel atamaları da dahil olmak üzere, Kurumun personel politikasını oluşturmak ve uygulamak,

m)Kuruma taşınır ve taşınmaz mal veya hizmet alınması, satılması ve kiralanması konularında karar vermek,

n)Uluslararası organizasyon ve teşkilatların piyasaya ilişkin mevzuat ve uygulamalarını izleyerek, gerekli gördüğü düzenlemeleri yapmak; yasal düzenleme ihtiyacı duyulması halinde gerekli hazırlıkları yaparak Bakanlığa sunmak,

o)Kurumun üçüncü kişilerle olan alacak, hak ve borçları hakkında her türlü işleme karar vermek,

p)Elektrik enerjisi üretiminde çevresel etkiler nedeniyle yenilenebilir enerji kaynaklarının ve yerli enerji kaynaklarının kullanımını özendirmek amacıyla gerekli tedbirleri almak,

Bu Kanunun diğer maddeleri ile belirlenen yetkilerinin yanı sıra, Kurul aşağıdaki yetkilere de sahiptir:

a)Bu Kanun hükümlerinin uygulanması ve bu Kanunla kendisine verilen görevleri yerine getirmek için gerekli olan ve piyasada rekabeti geliştirmeye yönelik olarak gerçek ve tüzel kişilerin uymaları gereken, talimatları ve tebliğleri , şebeke yönetmeliğini, dağıtım yönetmeliğini, müşteri hizmetleri yönetmeliğini ve dengeleme ve uzlaştırma yönetmeliğini onaylamak,

b)Lisanslara ilişkin onaylarla, bu Kanunda belirtilen sair onayları vermek,

c)Dağıtım şirketleri tarafından hazırlanıp Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından sonuçlandırılan talep tahminlerini onaylamak, gerektiğinde revize ettirmek,

d)Kurul onaylı talep tahminlerine dayanarak, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanan üretim kapasite projeksiyonu ve iletim yatırım planı ile bu planlarla uyumlu olarak mülkiyeti kamuda olan dağıtım tesislerini işleten dağıtım şirketleri tarafından hazırlanan dağıtım yatırım planlarını onaylamak, gerektiğinde revize edilmesini sağlamak ve onay verdiği yatırım planlarının uygulanmalarını denetlemek,

e)İlgili lisans hükümleri uyarınca hazırlanacak olan; Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketinin toptan satış fiyat tarifesini, iletim tarifesini, dağıtım tarifeleri ile perakende satış tarifelerini incelemek ve onaylamak,

f)İletim, dağıtım, toptan satış ve perakende satış için yapılacak fiyatlandırmaların ana esaslarını tespit etmek ve gerektiğinde ilgili lisans hükümleri doğrultusunda revize etmek,

g)Otoprodüktör ve otoprodüktör gruplarının kendi veya ortaklarının ihtiyaçları dışında satışa sundukları elektrik enerjisi miktarına ilişkin yüzdeleri ve süreleri yayımlamak ve gerektiğinde revize etmek,

h)İletim sürşarj oranını belirlemek ve iletim sürşarj tutarının Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından tahsili ve Kuruma ödenmesine ilişkin düzenlemeleri yapmak,

i)Tüzel kişiler tarafından lisanslarla ilgili işlemler ve sair işlemler karşılığında Kuruma ödenecek bedelleri belirlemek,

j)Piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin denetlenmiş mali tablolarını incelemek veya incelettirmek,

k)Tüzel kişilerden istenecek olan, hizmet güvenilirliği, hizmet dışı kalmalar ve diğer performans ölçütleri ile ilgili raporların kapsamını belirlemek ve düzenli olarak Kurula vermelerini sağlamak,

l)Bu Kanun hükümlerine, çıkarılan yönetmelik hükümlerine, Kurul tarafından onaylanan tarife ve yönetmeliklere, lisans hüküm ve şartlarına ve Kurul kararlarına aykırı davranıldığı durumlarda, idari para cezası vermek ve lisansları iptal etmek,

m)Üretim, iletim ve dağıtım tesislerinin inşası ve işletilmesi sırasında genel olarak kamu yararının, hidrolik kaynakların, ekosistemin ve mülkiyet haklarının korunması için diğer kamu kuruluşları ile birlikte hareket ederek kamu yararı ve güvenliğine tehdit teşkil eden veya etme olasılığı bulunan durumları incelemek ve bu durumları ortadan kaldırmak amacıyla, daha önceden bilgi vermek şartıyla bu tesislere el koymak,

n)Kurumun, Başkanlık tarafından hazırlanan bütçesini, yıllık iş planını, gelir-gider kesin hesaplarını, yıllık raporunu ve piyasa gelişimi ile ilgili sair raporları onaylamak ve gerekli gördüğü durumlarda, bütçe kalemleri arasında aktarma yapılmasına karar vermek,

o)Lisans sahibi tarafların, iletim sistemi ya da bir dağıtım sistemine bağlantı ve sistem kullanımına ilişkin anlaşmaların hükümleri üzerinde mutabakata varamamaları halinde, ihtilafları bu Kanunun ve tarafların ilgili lisanslarının hükümlerine göre çözmek,

p)Kurumun harcamalarını, onaylı bütçesi çerçevesinde ve harcama usul ve esaslarını belirlemek üzere çıkaracağı yönetmeliğe uygun olarak gerçekleştirmek,

r)Mevcut sözleşmelerle ilgili olarak; bu sözleşmelerin tarafları arasında yapılacak ve beş iş günü öncesinden tarih ve saati Kurula bildirilecek toplantılara, gerek gördüğünde katılmak,

s)Mevcut sözleşmelere ilişkin olarak, bu Kanun hükümleri uyarınca rekabetçi piyasaya geçişi kolaylaştıracak hususlarda, taraflarca değerlendirilmek üzere değişiklik önerilerinde bulunmak ve mevcut sözleşmelerin ihtilafların halline ilişkin hükümlerini ihlal etmemek kaydıyla, bu sözleşmelere ilişkin herhangi bir resmi ihtilaf halli sürecinin başlatılmasından önce, ihtilafların halli için arabuluculuk yapmak,

t)Bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken, gerekli gördüğü her türlü bilgi ve belgeyi, tüm kamu ve özel kuruluşlardan ve kişilerden istemek ve/veya yerinde incelemek,

u) Uygun bulduğu konularda Başkanlığı görevlendirmek veya yetkilendirmek,

Kurul Başkanı, aynı zamanda Kurumun da başkanıdır. Başkan, Kurul kararlarının uygulanmasından, yürütülmesinden ve Kurulun temsilinden sorumludur. Bu sorumluluk ; Kurulun işleri ile ilgili olarak kamuya bilgi verilmesi görevini de kapsar. Başkan Vekili, Başkanın yokluğunda Başkanın tüm görevlerini ve yetkilerini üstlenir.

Başkanlık tarafından Kurum personeline verilen yetkiler hariç olmak üzere, Kurumun tüm kararları Kurul tarafından alınır.

Başkanlığın görev ve yetkileri şunlardır:

a)Kurul kararlarına istinaden gerekli gördüğü hizmet birimlerini kurmak,

b)Kurumun işlevlerini yerine getirebilmesi için Kurul kararı doğrultusunda yeterli sayıda personeli istihdam etmek,

c)Hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli biçimde çalışmasını temin etmek, hizmet birimleri ile Kurul arasında organizasyonu ve koordinasyonu sağlamak ve hizmet birimleri arasında çıkabilecek görev ve yetki ihtilaflarını çözmek,

d)Kurul toplantılarının gündemini, gün ve saatini belirlemek ve toplantıları idare etmek,

e)Kurul kararlarının gereğinin yerine getirilmesini sağlamak ve bu kararların uygulanmasını izlemek,

f)Kurulu resmi ve özel kuruluşlar nezdinde temsil etmek,

g)Kurumun yıllık bütçesi ile gelir gider kesin hesabını ve Kurum yıllık raporunu hazırlamak ve Kurula sunmak ve Kurum bütçesinin uygulanmasını, gelirlerin toplanmasını, harcamaların yapılmasını sağlamak.

Yasaklar ve görevden alma

Madde 6- Kurul üyeleri özel bir kanuna dayanmadıkça resmi ya da özel hiç bir görev alamazlar. Kurul üyeleri, üyeliklerinin sona ermesinden itibaren iki yıl süre ile piyasada faaliyet gösteren özel hukuk tüzel kişiliklerinde ya da bunların iştiraklerinde görev alamaz ya da bu tür işlere ortak olamazlar ve bu tüzel kişilerden ya da iştiraklerden gelir sağlayacak ya da sağlayabilecek doğrudan ya da dolaylı ilişkiye giremez ve elektrik enerjisi ticareti ile uğraşamaz.

Kurul üyeleri, göreve başlamadan önce maliki oldukları Hazine Müsteşarlığı tarafından çıkarılan borçlanmaya ilişkin menkul kıymetler dışındaki, piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilere veya bunların iştiraklerine ait her türlü hisselerini ya da menkul kıymetlerini üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sıhri hisimleri dışındakilere, görev sürelerinin başlamasından itibaren otuz gün içinde satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorundadır.

Kurul üyelerinin eşleri ve birinci dereceye kadar kan hısımları, piyasada faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları dışındaki tüzel kişiliklerde ya da bunların iştiraklerinde Kurul üyelerinin atanmasından sonra ve üyelik süresi boyunca görev alamaz ya da bu tür işlere ortak olamazlar ve bu tüzel kişilerden ya da iştiraklerden gelir sağlayacak ya da sağlayabilecek doğrudan ya da dolaylı ilişkiye giremez ve elektrik enerjisi ticareti ile uğraşamaz.

Kurul üyeleri ve Kurum personeli, Kurumla ilgili gizlilik taşıyan bilgileri ve elektrik enerjisi sektöründe yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait her türlü sırları, görevlerinden ayrılmış olsalar bile açıklayamaz, kendilerinin veya başkalarının menfaatine kullanamaz.

Kurul üyelerinin görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak, bu maddedeki yasakları ihlal ettiği veya bu Kanun ile kendilerine verilen görevler ile ilgili olarak işlediği suçlardan dolayı haklarında mahkumiyet kararı kesinleşen Kurul Başkan ve üyeleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca Devlet memuru olmak için aranan şartları kaybettikleri tespit edilen veya üç aydan fazla bir süre ile hastalık, kaza veya başka bir nedenle görevlerini yapamaz durumda olan veya görev süresinin kalan kısmında görevine devam edemeyeceği, üç aylık süre beklenmeksizin tam teşekküllü bir hastaneden alınacak heyet raporu ile tevsik edilen Kurul üyeleri, süreleri dolmadan Bakanlar Kurulu tarafından görevden alınır.

Yemin ve mal beyanı

Madde 7- Kurul üyeleri, Yargıtay Birinci Başkanlık Divanı huzurunda görevlerinin devamı süresince Kurulun işlerini tam bir dikkat ve dürüstlük ile yürüteceklerine, bu Kanunun hükümlerine ve ilgili mevzuata aykırı hareket etmeyeceklerine ve ettirmeyeceklerine dair yemin eder.

Yemin için yapılan başvuru Yargıtayca acele işlerden sayılır.

Kurul üyeleri yemin etmedikçe göreve başlayamaz.

Kurul üyeleri göreve başlama ve görevden ayrılma tarihlerinden itibaren bir ay içinde ve görevleri devam ettiği sürece her iki yılda bir mal beyanında bulunmak zorundadır.

Kurul çalışmaları ve toplantıları, Kurul onayları, yıllık rapor ve denetim

Madde 8- Kurulun çalışma usul ve esasları ile başvurularda takip edeceği usuller yönetmeliklerle düzenlenir.

a) Kurul en az haftada bir defa olmak üzere, gerekli gördüğü sıklıkta toplanır. Toplantıyı Kurul Başkanı veya yokluğunda Başkan Vekili yönetir. Her bir toplantının gündemi toplantıdan önce Başkan ya da yokluğunda Başkan Vekili tarafından hazırlanarak Kurul üyelerine bildirilir.

Kurul en az dört üyenin mevcudiyeti ile toplanır ve kararlar en az dört üyenin olumlu oyu ile alınır.

İlk toplantıda karar için gerekli nisabın sağlanamadığı durumlarda Başkan ikinci toplantıya tüm üyelerin iştirakini sağlar. Ancak, bunun mümkün olmaması halinde karar, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Bu durumda da toplantı nisabı bu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilenden az olamaz. Başkan, oyunu, toplantıya katılan üyelerin oylarını kullanmalarından sonra kullanır. İkinci toplantıda oylarda eşitlik olması halinde, Başkanın ya da yokluğunda Başkan Vekilinin bulunduğu tarafın oyu üstün sayılır. Oylamalarda çekimser oy kullanılamaz.

Kurul üyeleri, kendileri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sıhrı hısımlarıyla ilgili olaylarda müzakere ve oylamaya katılamaz.

b) Tüzel kişiler her türlü onay ve lisanslarla ilgili işlemlerde yönetmeliklerde belirlendiği şekilde başvuruda bulunur.

Piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin ortaklık yapılarında herhangi bir nedenle yüzde on veya daha fazla, halka açık şirketlerde ise yüzde beş veya daha fazla bir sermaye payı değişimi veya bu tüzel kişilerin birleşmeleri veya herhangi bir tüzel kişinin konsolidasyon, kontrolün değişmesi, satış, devir veya diğer düzenlemeler ile tüzel kişilik yapısının değişikliğe uğraması ya da bir tüzel kişinin sahibi olduğu üretim, iletim veya dağıtım tesislerinin önemli bir kısmında herhangi bir satış, devir veya diğer bir düzenleme sonucu değişiklik olması durumunda, Kurul onayı alınması gereklidir. Kurul onayı alınmasına dair usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Piyasada gerçekleştirilecek ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7 nci maddesi kapsamına giren birleşme ve devralmalarda Rekabet Kurulunun izin verme yetkisi saklıdır.

c) Kurul, bir önceki mali yıl için, en geç bir sonraki yılın nisan ayının sonuna kadar yazılı bir yıllık raporu bilgi için Bakanlığa gönderir. Raporda, konsolide edilmiş gelir tabloları, bilançolar ve yıllık faaliyetleri esas alan kapsamlı mali tablolar yer alır.

d) Kurumun hesapları Sayıştayın denetimine tabidir.

Kurum personelinin statüsü, atanma usulü ve özlük hakları

Madde 9- Hizmet birimleri; daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış ana hizmet birimleri, danışma birimleri ve yardımcı birimlerden oluşur. Hizmet birimlerinin, görev ve sorumlulukları, Kurulun önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, idari hizmet sözleşmesi ile sözleşmeli olarak istihdam edilen personel eliyle yürütülür. Kurum personeli ücret ve mali haklar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. Kurul, ihtiyaca uygun kuruluş

ve kadro statülerinin düzenlenmesinde serbesttir. Kadroların ihdası ve iptali Kurulca yapılır.

Kurul tarafından geçici bir süre için ihtisas gerektiren nitelikteki hizmetlere ihtiyaç duyulduğu durumlarda, Kurum geçici personel istihdam edebilir. Ancak bu şekilde işe alınan personel önemli ve devamlılık arz eden işleri ifa edemez. Bu durumdaki personel için, vekalet ve istisna akdi uygulanır.

Kurum için çalıştıkları süre zarfında, tüm personelin, Kurumdaki görevlerine başlamadan önceki sosyal güvenlik kurumları tarafından sağlanan her türlü hakları saklı kalır.

Yerli ve yabancı uzmanlar Başkanlığın hazırlayıp Kurulun onayı ile yürürlüğe konacak yönetmelik esaslarına göre istihdam edilebilir.

Kurum personeli, uzmanlık gerektiren görevlerde Bakanlık, bağlı ve ilgili kuruluşları ile enerjiye ilişkin konularla iştigal eden diğer kamu kurum ve kuruluşlarında ve Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı bünyesinde görev yapan personel arasından çalıştığı kuruluş veya kurumun izni ile Kurul tarafından atanır.

Kamu kurum ve kuruluşları dışından yapılacak atamalara ve personel kariyer sisteminin oluşturulmasına dair düzenleme çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kurul üyeleri ve Kurum personelinin ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımaları zorunludur.

2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun grev ve lokavt yasaklarına ilişkin hükümleri Kurum hizmetlileri ile görevlilerine de uygulanır.

Kurul Başkanı ve Kurul üyeleri ile diğer Kurum personeli, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabidir. Kurul Başkan ve üyeliklerine atananların Kurulda görev yaptıkları sürece eski görevleri ile olan ilişkileri kesilir. Ancak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu veya özel mevzuatla düzenlenmiş personel rejimine tabi olanlar Kuruldaki görevleri sona erdikten sonra, başvuruları halinde bu Kanunun 6 ncı maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla ilgili Bakan tarafından mükteseplerine uygun bir kadroya atanırlar. Akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklıdır.

Emeklilik açısından Kurum personelinin durumu, Başkanlık tarafından hazırlanacak ve Kurul onayı ile yürürlüğe konulacak yönetmelik ile düzenlenir. Buna bağlı olmaksızın, emeklilik konusunda, Kurul Başkanının Bakanlık Müsteşarına, Kurul üyelerinin ise Bakanlık Müsteşar Yardımcısına denk statülerinin olduğu kabul edilir.

Kurul Başkanı ve Kurul üyelerinin aylık ücretleri en yüksek devlet memurunun her türlü ödemeler dahil ücretinin iki katını geçmemek üzere, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilir.

En yüksek Devlet memuruna ödenen ücretin gelir vergisine tabi olmayan kısmı, bu Kanuna göre de gelir vergisine tabi tutulmaz.

Kurum personelinin ücret ve diğer mali hakları, Bakanlar Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde Başkanlığın teklifi üzerine Kurulca tespit edilir.

Kurul Başkanı, Kurul üyeleri ve Kurum personeli ile vekalet ve istisna akdi ile hizmet verenlerin görevlerinin ifası sırasında yaptıkları masraflardan hangilerinin Kurum bütçesinden karşılanabileceğine dair usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Kurul Başkanı, Kurul üyeleri ve Kurum personelinin belirlenen ücretleri emsallerinde yapılan yıllık ücret artışı oranında arttırılır.

Kurumun gelirleri, mal ve varlıkları

Madde 10- Kurumun gelirleri Kurumun bütçesini oluşturur ve aşağıdaki gelir kalemlerinden oluşur:

- a) Lisans alma, lisans yenileme, lisans tadili, lisans sureti çıkartma ve yıllık lisans bedelleri,
- b)Yayın gelirleri ve sair gelirler,
- c)Ayrıntıları kamuoyuna duyurulmak kaydıyla ve piyasanın gelişimine dair etüt ve proje çalışmalarının finansmanında kullanılmak üzere uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından verilecek hibe krediler,
- d)Kurul tarafından verilen idari para cezalarının yüzde yirmibeşi,
- e)İletim tarifesinin en fazla yüzde biri oranındaki iletim sürşarjları.

Kurumun gelirlerinin, giderlerini karşılaması esastır. Kurumun gelir fazlası yıl sonunda genel bütçeye aktarılır. Kurumun gelirleri, Kurulun uygun gördüğü kamu bankalarında açılacak hesaplarda tutulur. Kurumun gelirleri bu Kanunda belirtilen görevlerini tam olarak yerine getirebilmesi için yeterli düzeye gelinceye kadar, gerekli mali kaynak genel bütçeden karşılanır.

Kurumun mal ve varlıkları Devlet malı sayılır, haczedilemez, rehnedilemez.

İKİNCİ BÖLÜM

Yaptırımlar ve Dava Hakkı

Yaptırımlar ve yaptırımların uygulanmasında usul

Madde 11- Kurul piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilere aşağıdaki yaptırım ve cezaları uygular:

- a) Kurul tarafından bilgi isteme veya yerinde inceleme hallerinde; istenen bilgilerin yanlış, eksik veya yanıltıcı olarak verildiğinin saptanması veya hiç bilgi verilmemesi ya da yerinde inceleme imkanının verilmemesi hallerinde, iki yüz milyar lira para cezası verilir ve yedi gün içinde bilgilerin doğru olarak verilmesi ve/veya inceleme imkanının sağlanması ihtar edilir,
- b) Bu Kanun hükümlerine ve çıkarılan yönetmelik, talimat ve tebliğlere aykırı hareket edildiğinin saptanması halinde, ikiyüzelli milyar lira para cezası verilir ve aykırılığın otuz gün içinde giderilmesi ihtar edilir,
- c) Lisans genel esasları ve yükümlülüklerinden herhangi birisinin yerine getirilmediğinin saptanması halinde, üçyüz milyar lira para cezası verilir ve otuz gün içinde düzeltilmesi ihtar edilir,
- d) Lisans müracaatında, lisans verilmesinde aranan şartlar konusunda, gerçek dışı belge sunulması veya yanıltıcı bilgi verilmesi veya lisans süresince lisans verilmesini etkileyecek lisans şartlarındaki değişikliklerin Kurula bildirilmemesi ve anılan gerçek dışı belge veya yanıltıcı bilgi veya lisans şartlarındaki değişikliğin düzeltilmesinin mümkün görülmesi halinde, dört yüz milyar lira para cezası verilir ve otuz gün içinde düzeltilmesi ihtar edilir,
- e) Lisans müracaatı sırasında iştirak ilişkisi konusunda yanıltıcı bilgi verilmesi veya lisans süresi boyunca iştirak ilişkisi yasağına aykırı davranışta bulunulması halinde, dört yüzelli milyar lira para cezası verilir ve otuz gün içinde iştirak ilişkisinin düzeltilmesi ihtar edilir,

f) Piyasada lisans kapsamı dışında faaliyet gösterildiğinin saptanması halinde, beşyüz milyar lira para cezası verilir ve on beş gün içinde kapsam dışı faaliyetin veya aleyhe faaliyetin durdurulması ihtar edilir.

g) Lisans verilmesine esas olan şartların lisansın yürürlüğü sırasında ortadan kalktığına veya bu şartların baştan mevcut olmadığına saptanması halinde lisans iptal edilir.

Yukarıdaki para cezalarını gerektiren fiillerin ihtara rağmen düzeltilmemesi veya tekrarlanması hallerinde para cezaları her defasında bir önceki cezanın iki katı oranında artırılarak uygulanır. Bu cezaların verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde idari para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil işlenmediği takdirde önceki cezalar tekrarda esas alınmaz. Ancak aynı fiil iki yıl içinde işlendiği takdirde artırılarak uygulanacak para cezasının tutarı cezaya muhatap tüzel kişinin bir önceki mali yılına ilişkin bilançosundaki gayri safi gelirinin yüzde onunu aşamaz. Cezaların bu düzeye ulaşması halinde, Kurul lisansı iptal edebilir.

Bu maddenin birinci fıkrasının (c) veya (d) bendinde sayılan ihlallerde Kurul, fiilin ağırlığına göre idari para cezası uygulamaksızın lisansı doğrudan iptal eder.

Bir lisansın iptali halinde, yeni bir lisans verilene kadar, verilen hizmetin aksamaması için Kurul gereken önlemleri alır.

Bu maddede düzenlenen tüm idari para cezaları hiçbir şekilde ilgili cezayı ödeyen tüzel kişi tarafından hazırlanacak tarifelerde maliyet unsuru olarak yer almaz.

Para cezası, bu Kanuna aykırı hareket eden tarafların her birine ayrı ayrı uygulanır. Bu Kanun gereğince para cezasını gerektiren fiillerin Türk Ceza Kanunu veya ceza hükmünü içeren diğer kanunlarda suç sayılması, söz konusu para cezalarının verilmesine engel olmayacağı gibi, lisans iptaline de mani değildir.

Bu Kanundaki cezaları gerektiren fiillerin birden fazla olması halinde ve aralarında irtibat olması durumunda en yüksek cezayı gerektirecek fiilin cezası; irtibat bulunmaması halinde ise her birinin cezası ayrı ayrı uygulanır.

Para cezası kararı verilmesi halinde ilgili tüzel kişi tebliğden itibaren onbeş gün içinde Kurula müracaat ederek kararın yeniden gözden geçirilmesini talep edebilir. Bu talebin yapılmaması veya talebin reddi hallerinde para cezası kararı kesinleşir.

Para cezası uygulama hakkı, aykırılığın vuku bulduğu tarihi izleyen yılın başından itibaren beş yıllık zamanaşımına tabidir.

Kurulun inceleme ve araştırma amacıyla yapacağı herhangi bir işlem, bu işlemin ilgili tarafa tebliği, karar aleyhine yargı yoluna başvurulmuş olması, zamanaşımını keser.

Verilen para cezası Kurum tarafından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Dava hakkı

Madde 12- Kurul kararına karşı açılacak davalar ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülür. Danıştay, Kurul kararlarına karşı yapılan başvuruları acele işlerden sayar.

Bu madde hükümleri uyarınca açılan davalar, yürütmeyi durdurma kararı alınmadıkça Kurul kararlarının uygulanmasına engel olmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tarifeler, Tüketicilerin Desteklenmesi, Özelleştirme ve Diğer Hükümler

Tarifeler ve tüketicilerin desteklenmesi

Madde 13- Bu Kanun kapsamında düzenlenen tarifeler, tarifelerin uygulanması ve tüketicilerin desteklenmesine ilişkin usul ve esaslar şunlardır.

a) Tarifeler;

Bu kısımda düzenlenen ve bir sonraki yıl uygulanması önerilecek tarifeler, ilgili tüzel kişi tarafından bu Kanun hükümleri doğrultusunda ve kendisine Kurul tarafından verilen lisanstaki hükümler uyarınca her yıl ekim ayının sonuna kadar hazırlanır ve Kurul onayına sunulur. Kurul, bu başvuruların ilgili lisans hükümlerine uygun olduğunu tespit etmesi halinde, bu başvuruları aynı yılın 31 Aralık tarihini geçmeyecek şekilde onaylar.

Lisans sahibinin, bir sonraki yıl boyunca tarifelerde yapacağı aylık enflasyon ve lisansında belirtilen diğer hususlarla ilgili ayarlamalar da Kurul onayında yer alır. Bu tür fiyat ayarlamaları ile ilgili formüller Kurum tarafından bu Kanun hükümleri doğrultusunda verilen her lisansta bulunur. Fiyat yapısı içinde, söz konusu tüzel kişinin piyasa faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan hiçbir unsur yer alamaz. Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından uygulanacak iletim sürşarjı bu hükmün istisnasını oluşturur.

Her lisansta yer alan fiyat formülleri ancak söz konusu lisansta belirtilen zamanlarda tadil edilebilir.

Kurul onaylı tarifelerin hüküm ve şartları, bu tarifelere tabi olan tüm gerçek ve tüzel kişileri bağlar. Bir gerçek veya tüzel kişinin tabi olduğu tarifede öngörülen ödemelerden herhangi birisini yapmaması halinde, söz konusu hizmetin durdurulmasını da içeren usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Tarife onayı gerektiren bir lisansın verilmesi ile birlikte, içinde bulunulan yıla ait tarife de Kurulca incelenerek onaylanır.

b)Kurulca düzenlemeye tabi tarife türleri şunlardır:

1) Bağlantı ve Sistem Kullanım Tarifeleri: Bağlantı ve sistem kullanım tarifeleri, ilgili bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarına dahil edilecek olan ve iletim sistemi ya da bir dağıtım sistemine bağlantı ve sistem kullanımı için eşit taraflar arasında ayırım yapılmaması esasına dayalı fiyatları, hükümleri ve şartları içerir.

Bağlantı fiyatları, şebeke yatırım maliyetlerini kapsamaz. Bağlantı fiyatı, bağlantı yapmış olan tüzel kişinin namına oluşan masraflar ile sınırlıdır.

2) İletim Tarifesi: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanacak olan iletim tarifesi, üretilen, ithal veya ihraç edilen elektrik enerjisinin iletim tesisleri üzerinden naklinden yararlanan tüm kullanıcılara eşit taraflar arasında fark gözetmeksizin uygulanacak fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinin yapacağı şebeke yatırımları ve iletim sürşarjları iletim tarifesinde yer alır.

3)Toptan Satış Tarifesi: Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi tarafından hazırlanacak toptan satış tarifesi, toptan satışlar için Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketinin elektrik enerjisi satma yükümlülüğü olan tüm gerçek ve tüzel kişilere eşit taraflar arasında fark gözetmeksizin uygulayacağı fiyatları, hükümleri ve şartları içerir.

Toptan satış tarifesinin belirlenmesinde Kurul, satın alınan elektrik enerjisinin ortalama fiyatının yansıtılmasını ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketinin mali yükümlülüklerini yerine getirebilme kapasitesini esas alır.

4) Dağıtım Tarifeleri: Dağıtım şirketleri tarafından hazırlanacak olan dağıtım tarifeleri, elektrik enerjisinin dağıtım tesisleri üzerinden naklinden yararlanan tüm gerçek ve tüzel kişilere eşit taraflar arasında fark gözetmeksizin uygulanacak dağıtım hizmetine ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içerir.

5) Perakende Satış Tarifeleri: İletim sistemine doğrudan bağlı olanlar dışındaki tüketiciler için, eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak fiyatları, hükümleri ve şartları içerir.

Serbest olmayan tüketiciler için geçerli olacak perakende satış tarifeleri, perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi ve/veya perakende satış şirketleri tarafından önerilir ve Kurul tarafından incelenerek, onaylanır.

İletim sistemine doğrudan bağlı olanlar dışındaki serbest tüketiciler için geçerli olacak perakende satış tarifeleri de bu tüketiciler ikili anlaşmalarla kendi tedarikçilerini seçene kadar, bulundukları dağıtım bölgesindeki perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi ve/veya perakende satış şirketleri tarafından önerilir ve Kurul tarafından incelenerek onaylanır.

Perakende satış şirketlerinin lisanslarında, elektrik enerjisi tüketim miktarlarına göre değişen tipte tarifelerin ve/veya fiyat aralıklarının uygulanmasına ilişkin yükümlülükler yer alabilir ve buna dair ayrıntılar lisans kapsamında tanımlanır.

c) Tüketicilerin Desteklenmesi;

Belirli bölgelere ve/veya belirli amaçlara yönelik olarak tüketicilerin desteklenmesi amacıyla sübvansiyon yapılması gerektiğinde, bu sübvansiyon fiyatlara müdahale edilmeksizin, miktarı ve usulü Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenmek üzere söz konusu tüketicilere nakdi geri ödeme şeklinde yapılır. Bu ödemeler her yıl genel bütçeye konulacak ödeneklerden karşılanır.

Özelleştirme

Madde14- Bakanlık, TEDAŞ, Elektrik Üretim Anonim Şirketi, bunların müessese, bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarının özelleştirilmesine yönelik öneri ve görüşlerini Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bildirir. Özelleştirme işlemleri, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükümleri dairesinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülür.

Bu özelleştirme uygulamaları çerçevesinde, bu Kanunda belirtilen piyasa faaliyetlerinde yer alan ve münhasırlık hakkını sahip olan tüzel kişiliklerde, yabancı gerçek ve tüzel kişiler kontrol oluşturacak şekilde pay sahibi olamazlar.

Diğer hükümler

Madde 15- a) Borçların Ödenmesi;

Türkiye Elektrik Üretim İletim Anonim Şirketi tarafından üstlenilmiş olan borç yükümlülüklerinden iletim faaliyeti ile ilgili olanlar Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine, üretim faaliyeti ile ilgili olanlar Elektrik Üretim Anonim Şirketine devredilir

b) Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi;

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi bünyesinde yer alan Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanan dengeleme ve uzlaştırma yönetmeliği hükümleri doğrultusunda, gerçekleşen alım-satımlar ile sözleşmeye bağlanmış miktarlar arasındaki farkları esas alarak, piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin borçlu ya da alacaklı oldukları tutarları hesaplamak suretiyle, mali uzlaştırma sistemini çalıştırır.

Tüzel kişiler, Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezinin piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin, dengeleme ve uzlaştırma yönetmeliği uyarınca borçlu ya da alacaklı oldukları tutarları belirleyebilmesi için, gerekli tüm verileri Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezine vermekle yükümlüdür.

Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi hiçbir koşulda kendi hesabına elektrik enerjisi ve/veya kapasite alım-satımı ya da farklı şekillerde ticareti ile iştigal edemez. Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezine verilen tüm veriler, dengeleme ve uzlaştırma yönetmeliği hükümleri uyarınca gizli tutulur.

Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezinden, hizmet alan tüzel kişiler, dengeleme ve uzlaştırma yönetmeliği uyarınca ve bu yönetmeliğin hükümleri doğrultusunda belirlenen bir ücreti öderler.

c) Kamulaştırma;

Bu Kanunda öngörülen faaliyetlerin gerektirmesi halinde, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununda belirtilen esaslar dahilinde kamulaştırma yapılır. Bu konuda Kurulca verilecek lüzum kararı kamu yararı kararı yerine geçer ve Bakanlık onayı ile yürürlük kazanır.

Elektrik piyasasında üretim, dağıtım ve iletim faaliyetlerinde bulunan veya bulunacak tüzel kişilerin Kurumdan kamulaştırma talep etmeleri halinde, Kurulca kamulaştırmaya karar verildiği takdirde kamulaştırma işi Kurumca yapılır. Bu durumda kamulaştırma bedeli ile söz konusu kamulaştırmadan doğabilecek tezyid-i bedeller ilgili tüzel kişi tarafından ödenir. Kamulaştırılan taşınmazın mülkiyeti Hazineye; kullanım hakkı kamulaştırma bedelini ödeyen tüzel kişiye ait olur. Kullanım hakları, ilgili lisans veya sözleşmenin bir cüzü olup geçerliliği bunların geçerlilik süresi ile sınırlıdır.

Lisansların sona ermesi veya iptali halinde, tüzel kişilerce ödenmiş bulunan kamulaştırma bedelleri iade edilmez.

d) Mülkiyetin Gayri Ayni Haklar ve Kiralama;

Tüzel kişiler, faaliyetleri ile ilgili olarak kamuya ait araziler üzerinde, bedeli ilgili tüzel kişi tarafından ödenmesi suretiyle mülkiyetin gayri ayni hak tesisini ve bu arazilerin kiralanmasını talep edebilir.

Bu istek Kurulca uygun görüldüğünde, Kurum ilgili kanunlar uyarınca ihtiyaca göre intifa, irtifak, üst hakkı veya uzun süreli kiralama yoluna gider.

Bu şekilde elde edilen hakkın bedelini ödeme yükümlülüğü devralan tüzel kişiye aittir. Kullanım hakları, ilgili lisans veya sözleşmenin bir cüzü olup, geçerliliği bunların geçerlilik süresi ile sınırlıdır.

Uygulanmayacak hükümler

Madde 16- Kurum; 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa tâbi değildir. Kurumun gelirleri, kurumlar vergisinden, yapılacak bağış ve yardımlar nedeniyle veraset ve intikal vergisinden muaftır. Kurumun gelirleri ve bu gelirlerle ilgili olarak yapılan bütün işlemler, taşınmaz mal alım ve satımları her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Kurum tarafından açılacak davalar her türlü teminat ve harçtan muaftır.

Değiştirilen ve kaldırılan hükümler

Madde 17- a) 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 64 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "turistik tesislerin" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve enerji üretimi tesisleri ile iletim ve dağıtım tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin" ibaresi eklenmiştir.

b) 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görevleri" ibaresinden sonra gelmek üzere "ilgili Kanunlarda piyasada faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara bırakılmadığı takdirde ve ölçüde" ibaresi 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Enerji İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri" ibaresinden sonra gelmek üzere "ilgili Kanunlarda piyasada faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara bırakılmadığı takdirde ve ölçüde" ibaresi eklenmiştir.

c) 28/5/1986 tarihli ve 3291 sayılı "1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, 3182 Sayılı Bankalar Kanunu, 2983 Sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun, 2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu, 7/11/1985 tarihli ve 3238 Sayılı Kanun, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve 1177 Sayılı Tütün Tekeli Kanununun Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun"un ek 1 inci maddesi, ek 2 nci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları ile ek 3 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 18- 6200 sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir:

"Ek Madde 1- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilmiş, işletmeye alınmış ve işletmeye alınacak hidroelektrik santraller ile bunların mütemmim cüzleri olan taşınmazlar; Elektrik Üretim Anonim Şirketine devredilir. 23 üncü maddenin (c) bendi hükmüne göre tespit edilecek maliyet bedelleri ile elektrik tarifelerine bu bedellerin finansmanı amacıyla yansıtılmış ve yansıtılacak olan Kamu Ortaklığı Fonu ve benzer ödemeler de hesaba alınarak, Hazine Müsteşarlığı ile yapılacak protokol kapsamında belirlenen bedel bu protokoldeki koşullar uyarınca, Elektrik Üretim Anonim Şirketi tarafından ödenir.

Devir işlemlerine ait usul ve esaslar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle belirlenir.

Devir işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır."

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1- A) Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulunun ilk üyeleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde atanır.

Kurulun ilk kuruluşunda, Kurulun göstereceği adaylar arasından atanacak iki üye, Bakanlar Kurulunca 5 inci maddedeki şartları taşıyan kişiler arasından resen atanır.

Bakanlar Kurulu, Kurul tarafından gösterilecek iki aday arasından birini Kurul Başkanı olarak görevlendirir. Kurul Başkan Vekilini, Kurul üyeleri kendi aralarından seçer.

Kurula atanan ilk yedi üye, ilk iki yılın sonunda iki üye ve dördüncü yılın sonunda iki üye olmak üzere kura ile yenilenir. Kalan üç üye altıncı yılın sonunda yenilenir. Kurulun ilk Başkanı, ikinci ve dördüncü yıl sonundaki kuraya iştirak etmeden altı yıllık görev süresini tamamlar.

Kurul oluşmadan Kurum personelinin ataması yapılamaz.

B) Hazırlık dönemi, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren onsekiz aylık süreyi ifade eder. Bakanlar Kurulu bu süreyi bir defaya mahsus olmak üzere altı ay uzatabilir.

Hazırlık dönemi kapsamında:

a) Dönem süresince;

1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte piyasada faaliyet göstermekte olan tüzel kişilerin lisans alma zorunlulukları bulunmamaktadır.

2) Birden fazla piyasa faaliyetini sürdürmekte olan tüzel kişiler, bu faaliyetlerden hangilerini sürdüreceklerini bu Kanun hükümleri doğrultusunda seçer ve mevcut sözleşmelerini, bu doğrultuda tadil ettirir. Mevcut sözleşmelerde yapılan söz konusu değişiklikler, hazırlık döneminin sona ermesinden sonra yürürlüğe girecek şekilde düzenlenir. Bu sözleşmelerin imtiyaz niteliğinde olması bu hükmün uygulanmasında engel teşkil etmez. Kurul, tüzel kişilerin vazgeçtikleri faaliyetlerin sürdürülebilmesi için gerekli önlemleri alır.

3) Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumunun görevlerini etkin, verimli ve eksiksiz olarak yerine getirebilecek seviyeye en kısa zamanda erişebilmesi için Kurumun iş süreçlerinin tasarımı, ilgili yöntem, standart ve dokümanların geliştirilmesini, bilişim alt yapısının ve sistemlerinin tasarım, geliştirme ve uygulamasını ve Kurum personeli için gerekli olacak eğitim programlarını da içeren Kurum gelişim süreci, Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip Bakanlık tarafından başlatılır ve Kurulun oluşmasını müteakip Kurul tarafından üstlenilerek Bakanlık ile koordinasyon içinde yürütülerek tamamlanır.

4) Bu Kanunla düzenlenmesi gereken yönetmelikler hazırlanır ve yayımlanır. Bu Kanun hükümlerine göre çıkarılacak yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut yönetmeliklerin uygulanmasına devam olunur.

5) Şebeke yönetmeliği, dağıtım yönetmeliği, müşteri hizmetleri yönetmeliği ve dengeleme ve uzlaştırma yönetmeliği bu Kanunda görevlendirilen kamu kuruluşları tarafından hazırlanır. Hazırlık döneminin bitmesinden önce tamamlanmaları halinde dengeleme ve uzlaştırma yönetmeliği hariç yürürlüğe konmaları için gerekli çalışmalar, Kurul oluşturulana kadar, Bakanlıkla koordineli olarak, Kurulun oluşumunu müteakip, Kurulla koordineli olarak bu yönetmelikleri hazırlayan kuruluşlar tarafından yürütülür.

b) Dönem sonu itibariyle;

1) Elektrik Üretim Anonim Şirketi, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi, TEDAŞ ve üretim ve dağıtım tesislerini işletmekte olan veya mevcut sözleşmeleri ile üretim ve dağıtım tesislerini işletme hakkı elde etmiş olan özel hukuk tüzel kişileri, ilgili yönetmeliklerin çıkarılmasını takiben, yönetmeliklerde belirtilen lisans başvurusuna ilişkin bilgi ve belgeleri, yönetmeliklerde belirtilen süreler içinde Kurula sunar. Bu Kanun kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getiren tüzel kişilere Kurum tarafından, başvuru tarihlerinden itibaren bir ay içinde lisansları verilir. Söz konusu tüzel kişiler, lisansların verilmesine kadar, piyasa faaliyetlerini yürürlükteki usul ve esaslar uyarınca yürütürler.

2) Mevcut iletim sisteminin işletilmesine dair tüm hak ve yetkiler Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine geçer.

3) Yürürlükte olan tarife dışı ve tarife altı uygulamalar ile elektrik satış tarifeleri üzerindeki fonlar ve paylar kaldırılır. Bu konulara dair düzenlemeler, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca yapılır.

C) Kamuya ait elektrik enerjisi üretim ve dağıtım tesislerinden işletme hakları devri öngörülenlerden devir işlemlerini, 31 Mart 2001 tarihine kadar tamamlayamayan şirketlerin mevcut sözleşmeleri iptal olunur.

D) TEDAŞ ile Elektrik Üretim Anonim Şirketi bünyesinde yer alan bağlı ortaklıklar, işletme hakları veya mülkiyetleri devredilene kadar mevcut statülerini korur.

a) Dağıtım faaliyeti çerçevesinde;

1)İşletme hakkı özel sektöre devredilmemiş olan ya da sair şekillerde özelleştirilmemiş olan dağıtım bölgelerinde, dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin TEDAŞ tarafından yürütülmesine devam olunur. Ancak, bu bölgelerde özel perakende satış şirketleri de faaliyet gösterebilir.

2)Mevcut sözleşmeler uyarınca, TEDAŞ'ın mülkiyetindeki dağıtım tesislerini işleten özel dağıtım şirketlerinin yatırım programlarını ve projelerini incelemek, onaylanarak programa alınan projelerin yatırım programına uygun olarak yapılıp yapılmadığını denetlemek, bu sözleşmeler yürürlükte kaldığı sürece TEDAŞ'ın yükümlülüğündedir.

b) Üretim faaliyeti çerçevesinde; Elektrik Üretim Anonim Şirketinin, bünyesindeki bağlı ortaklıklar dahil, işletmekte olduğu üretim tesislerinde üretilen elektrik enerjisinin satış fiyatları içerisinde; tesisler için kullanılmış öz kaynak, kredi, anapara, faiz ve kur farkları ile Elektrik Üretim Anonim Şirketin'e ait yönetim giderleri de yer alır. Kredilere ait yükümlülüklerin yerine getirilmesi Elektrik Üretim Anonim Şirketinin sorumluluğundadır.

E) Elektrik Üretim Anonim Şirketi, süresi Kurulca belirlenen bir dönem boyunca, ürettiği elektrik enerjisini, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketine satar. Ancak, söz konusu dönem hazırlık döneminin sona ermesinden itibaren beş yıldan fazla olamaz. Bu dönem boyunca Elektrik Üretim Anonim Şirketinin, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketine elektrik enerjisi ve/veya kapasite satışına ilişkin usul ve esaslar 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna göre oluşturulan Bakanlık görüşü çerçevesinde Kurul tarafından belirlenir.

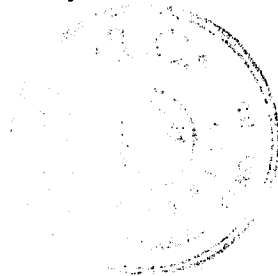
Bu maddede belirtilen dönem sonuna kadar veya serbest tüketici tanımı kapsamının Kurul tarafından serbest olmayan tüketicileri de içine alacak şekilde genişletildiği tarihe kadar, bu Kanun hükümleri ve yönetmelikler ve/veya 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna göre oluşturulan Bakanlık görüşü çerçevesinde Kurulca yapılacak düzenlemeler sonucunda kamu tüzel kişilerinin gelirlerinde oluşabilecek kayıplar, genel bütçeden doğrudan karşılanır.

F) Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra doğrudan iletim sistemine bağlı olan tüketiciler ile Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren otuz ay sonra geçerli olmak üzere, bir önceki yıla ait toplam elektrik enerjisi tüketimleri dokuz milyon kilovatsaatten fazla olan tüketiciler serbest tüketici olarak kabul edilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce iletim sistemine doğrudan bağlı olan tüketicilerle yapılan ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi tarafından devralınan sözleşmeler, bu tüketiciler tedarikçilerini seçene kadar yürürlükte kalır.

G) 3996 sayılı Kanun hükümleri çerçevesindeki Hazine garantileri, bu Kanunun yayımı tarihinden önce Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile Bakanlık tarafından kararlaştırılmış bulunan projeler için 2002 yılı itibarıyla işletmeye geçmeleri kaydıyla verilebilir. Bu projelerden Hazine garantisi verilmiş olanların 2002 yılı itibarıyla işletmeye alınamaması halinde Hazine garantileri geçersiz olur.

Bu projeler haricinde 3996 ve 4283 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde Hazine garantisi verilemez.

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/ 135

Yürürlük

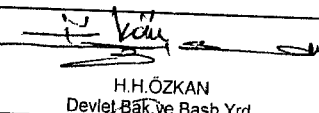
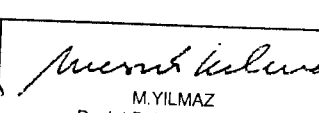
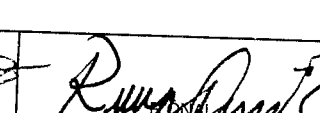
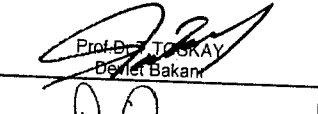
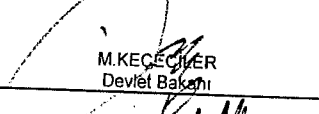
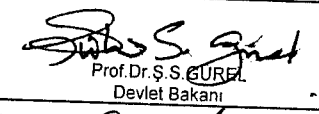
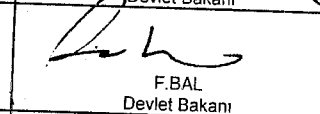
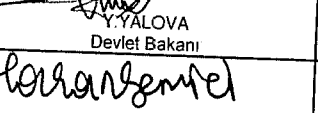
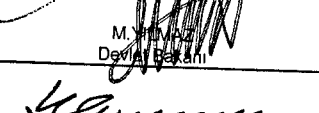
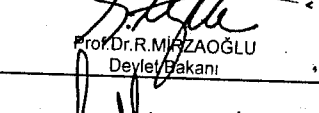
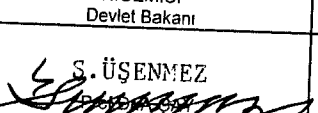
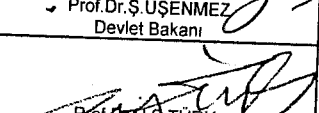
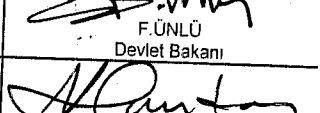
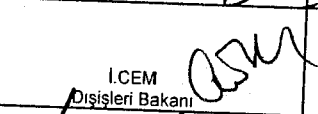
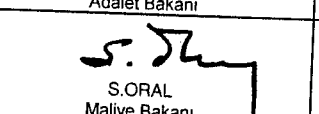
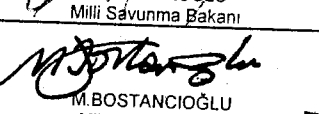
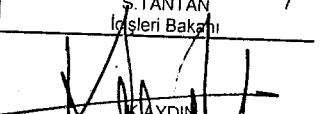
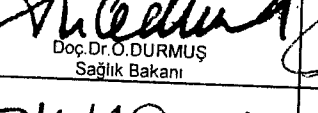
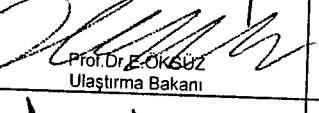
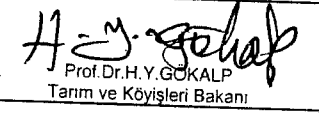
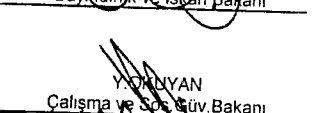
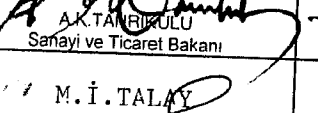
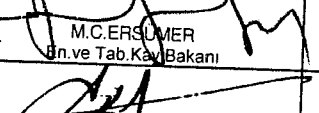
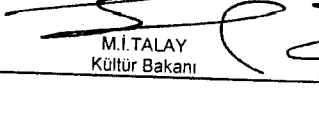
Madde 19- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

Bülent Ecevit
BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAHÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H.H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. YILMAZ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 Devlet Bakanı
 Prof. Dr. T. TOKAY Devlet Bakanı	 M. KEÇECİLER Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. S. GÜREL Devlet Bakanı	 F. BAL Devlet Bakanı
 Y. YALOVA Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. R. M. ZAOĞLU Devlet Bakanı	 R. K. YÜCELEN Devlet Bakanı
 H. GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	 E. A. GAYDALI Devlet Bakanı	 F. ÜNLÜ Devlet Bakanı
 S. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı V	 Prof. Dr. H. S. TÜRK Adalet Bakanı	 S. ÇAKMAKOĞLU Milli Savunma Bakanı	 S. TANTAN İçişleri Bakanı
 İCEM Dışişleri Bakanı	 S. ORAL Maliye Bakanı	 M. BOSTANCIOĞLU Millî Eğitim Bakanı	 Y. YILMAZ Bayanlar ve İşleri Bakanı
 Doç. Dr. O. DURMUŞ Sağlık Bakanı	 Prof. Dr. E. OKSÜZ Ulaştırma Bakanı	 Prof. Dr. H. Y. GOKALP Tarım ve Köyşleri Bakanı	 Y. OKYAN Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
 A. K. TANIRIRULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. C. ERSÜMER Bn. ve Tab. Kay. Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı	 E. MUMCU Turizm Bakanı